ОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨНДЭ—ҮРГЭН ДЭЛИСЭ!

Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

ПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

май 1921 оной
ин 21-нэй гарана | № 273 (13987) | 1972 оной ноябрийн 19, воскресени | Сэн 2 мүнгэн

1972—1973 онуудай үбэлэй үедэ малай ашаг шэмэ бүри ехээр абадаг, бэлэдхэдэг болохын түлөө мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ тухай

КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ БОЛОН ВЦСПС-эй

ТОГТООЛ

ПСС-эй Центральна Комитет, ССР-эй Министрнүүдэй Совет, Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Совет иигэжэ тогтообо:

1972-1973 онуудай үбэлэй үедэ малай ашаг шэмэ бүри ехээр абадаг, бэлэдхэдэг болохын түлөө бүхэсоюзна социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ гэһэн фермэ болон бригадануудай, колхоз болон совхозой түрүү коллективүүдэй эдэбхи ...ые һайшааха.

...колхознигуудай, совхозуудай хүдэлмэрилэгшэдэй, фермэ болон бригаданууд коллективүүдэй, колхоз болон совхозой, районууд болон округуудай, областьнууд болон хизаарнуудай, автономито болон союзна республиканuудай бүхэсоюзна социалис мүрысөө эмхидхэхын ...олитико-политическэ үргэн ехэ хүдэлмэри дэлгэрүүлхые союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нууд, партиин обкомууд, крайкомууд, окружкомууд, горкомууд, райкомууд, союзна болон автономито республикануудай Министрнүүдэй Соведүүд, ажалшадай депутадуудай хизаарай, областной, окружной, районно Соведүүдэй гүйсэдкомууд, ...ина, профсоюзай, комсомолой органuзацинууд уялгалагдаба.

...ай үбэлжэлгые һайнаар үнгэргэхэ, һү, үндэгэ, нооһо болон бусад продукци абаха, гүрэндэ худалдаха талаар арадай ажахын түсэбүүдые; уялгануудаа дүүргэхэдээ, ехэ үрэ дүн туйлаһан нёдондо жэлтэйнь сасуулхада, продуктнуудые бүри ехээр абадаг, бэлэдхэдэг болоһон, нэгэн доро малай толгойе олошоруулһан, ашаг шэмэ дээшэлүүлһэн республиканууд, хизаарнууд, областьнууд, национальна округууд, районууд, колхозууд, совхозууд фермэнүүд, мал ажалай бригаданууд бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй илаһан дээрэ тоологдохо юм.

Мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илагшадые шагнахын тула КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй ба ВЦСПС-эй 300 Улаан туг байгуулха. Тэдэнэй дундаһаа:

союзна республикануудые шагнахын тула 50-һаа 100 мянган түхэриг хүрэтэр шантай 6 Улаан туг байгуулха;

автономито республикануудые, хизаар болон областьнуудые шагнахын тула 25-һаа 50 мянган түхэриг хүрэтэр шантай 34 Улаан туг байгуулха;

районуудые ба национальна округуудые шагнахын тула 5-һаа 15 мянган түхэриг хүрэтэр шантай 260 Улаан туг байгуулха.

3. Колхоз болон совхозуудые, гүрэнэй бусад ажахынуудые шагнахын тула СССР-эй хүдөө ажахын министерствын, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй ажахын хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай профсоюзай ЦК-гай 200 Улаан туг байгуулха. Эдэ Улаан тугуудаар шагнагдаһан ажахынууд СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын тодорхойлһон гуримаар мүн лэ шангуудые (автобусууд болон бусад автомашинануудые) абаха юм.

4. Мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ илаһан колхоз болон совхозуудай мал ажалай фермэнүүд болон бригадануудые шагнахын тула СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын, хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй ажахын хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай профсоюзай ЦК-гай Хүндэлэлэй грамота байгуулха тухай дурадхалые дэмжэхэ.

Союзна болон автономито республикануудай, хизаар болон областьнуудай хүдөө ажахын ба профсоюзай органуудай шиидхэбэреэр СССР-эй Хүдөө ажахын министерствын, Хүдөө ажахын ба бэлэдхэлэй ажахын хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай профсоюзай ЦК-гай үнэмэһөө энэ Хүндэлэлэй грамотаар шагнагдаха юм.

5. Бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ республика, хизаар болон область дотороо эрхим һайн үрэ дүн туйлаһан фермэ болон бригадануудай коллективүүдые, мал ажалай түрүүшүүлые республиканска болон нютагай бюджедэй мүнгэ зөөреэр моральна болон материальна талаарнь урмашуулхын тула тодорхой хэмжээнүүдые абахыень союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудые, партиин крайкомууд болон обкомуудые, союзна болон автономито республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдые, крайгүйсэдкомууд болон облгүйсэдкомуудые, профсоюзай болон хүдөө ажахын органуудые уялгалха.

6. Мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй дүнгүүдые 1973 оной июлиин 1-нэй байдалаар гаргаха. Тиихэдээ 1972 оной дүрбэдэхи кварталай ба 1973 оной түрүүшын хахад жэлэй дүнгүүдые хараадаа абалсаха.

7. 1972 оной дүрбэдэхи кварталай, 1973 оной түрүүшын хахад жэлэй дүнгүүдээр малай ашаг шэмэ дээшэлүүлхэ ба бүри ехээр абадаг болохо талаар түсэбүүд болон социалис уялгануудаа дүүргэхэдээ, эгээн ехэ үрэ дүн туйлаһан, мүн ажалай габьяагай үльгэр жэшээ харуулһан, бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ эрхим һайн үрэ дүн туйлаһан малшадые СССР-эй орденууд болон медальнуудаар шагнаха тухай зууршалга хэхыень союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нуудта, партиин крайкомууд болон обкомуудта, союзна ба автономито республикануудай Министрнүүдэй Соведүүдтэ, крайгүйсэдкомууд болон облгүйсэдкомуудта зүбшөөхэ.

8. Мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна социалис мүрысөөнэй ябасые республика, хизаар, область, район, колхоз, совхоз, бригада болон фермэ дотороо үргэнөөр харуулхые, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй-новаторнуудай дүй дүршэлые үргэнөөр дэлгэрүүлхые союзна республикануудай компартинуудай ЦК-нууд, партиин крайкомууд, обкомууд, горкомууд, райкомууд, түбэй болон нютагай газетэнүүдэй, журналнуудай, радио-дамжуулгын ба телевидениин редакцинууд уялгалагдаа.

* * *

Хүдөө ажахын ажалшад бүхэсоюзна социалис мүрысөөндэ оролсожо, 1972—1973 онуудай туршада мяха, һү болон мал ажалай бусад продуктнуудые үйлэдбэрилхэ, бэлэдхэхэ талаар ехэ амжалта туйлаха байһандань батаар этигэжэ байһанаа КПСС-эй ЦК, СССР-эй Министрнүүдэй Совет, ВЦСПС мэдүүлнэ.

КПСС-эй Центральна Комитедэй Секретарь Л. БРЕЖНЕВ.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. КОСЫГИН.

ВЦСПС-эй Түрүүлэгшэ А. ШЕЛЕПИН.

ТҮРҮҮ ХҮНЭЙ ҮГЭ

ХҮДӨӨГЭЙ МЭРГЭЖЭЛТЭДЭЙ ХҮНДЭТЭ ХЭРЭГ

В. ШАНТАХАНОВ,
Зэдын аймагай Борьёогой совхозой главна зоотехник

Колхоз, совхозуудай үйлэдбэрние ашаг үрэ ехэтэй болгохо талаар партиин XXIV съездын хараалһан зорилгонуудые бэелүүлхэ хэрэгтэ хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй гол үүргэ дүүргэхэ байһаниинь элитэ. Мүнөө үедэ хүдөөгэй ажахын индустриальна түхэл маягтай боложо, научно-техническэ хүгжэлтын үргэдэжэ байһан сагта үйлэдбэрние эрдэм ухаанай ёһоор ударидаха, бүхы шэнэ, түрүү юумые экономическа ашаг үрэ гарахаар нэбтэрүүлхэ гээшэ шиндхэхы удха шанартай байна.

Иимэл хадань манай партиин Центральна Комитет хүдөө ажахын мэргэжэлтэдэй үүргэ, харюусалга дээшэлүүлхэ тухай анхаралаа саг үргэлжэ табижа байдаг. Үнгэрһэн зун «колхоз болон совхозуудай үйлэдбэрние хүгжөөлгэдэ мэргэжэлтэдэй үүргэ дээшэлүүлхэ талаар КПСС-эй Алтайн крайкомой хэжэ байһан хүдэлмэри тухай» гэһэн тусхай тогтоол абаһан байна. Энэ хадаа бидэ мэргэжэлтэдтэ ехэ туһаламжа боложо үгөө.

Парти, правительствынгаа найдабари, эрилтые харюулхын тула бидэнэр юу хэхэ, ямараар ажаллаха болонобибди? Мэргэжэлтэ бүхэн урдаа табигдаһан зорилгонуудаа хэр дүүргэнэб гэжэ бодожо үзэхэ саг ерээ.

Эгээн түрүүн зоотехник, агроном, инженер болон бусад мэргэжэлтэд даалгагдаһан һалбари дээрэ ёһотой технолог, эмхидхэгшэ байха уялгатай гээшэ aaб даа. Мэргэжэлтын зүбшэлгүйгөөр үйлэдбэриин нэгэшье шухала асуудал шиидхэгдэхэ ёһогүй жэшээтэй. Тиимэһээ үйлэдбэриин хүгжэлтэ мэргэжэлтын хэр зүбөөр ударидаһанһаа сэхэ нүлөөлхэ гэжэ һанагдана. Үйлэдбэреэ тиимэ һайнаар ударидахын тула мэргэжэлтэ бүхэн олон юумэ мэдэхэ, нютагайнгаа байгаалиин онсо өөрсэ илгаае шэнжэлһэн байха ушартай. Мүн өөрынгөө хэхэ хүдэлмэрине түсэблэхэ, холынгоо зорилгонуудые тодорхойлхо ушартай.

Мэргэжэлтын үүргэ, харюусалга дээшэлүүлхэ талаар «Буряад үнэн» газетэдэ һониирхолтой хөөрэлдөөнэй захалһаниинь һайшаалтай байна. Эндэ Буряадай хүдөө ажахын туршалгын станциин газар таряалангай болон агрохимиин таһагые даагша, Буряадай АССР-эй габьяата агроном Б. Ч. Гомбоев, Хэжэнгын аймагай Загаһатын совхозой главна зоотехник В. С. Антипов гэгшэд өөһэдынгөө һанамжа, дурадхалнуудые тон зүбөөр бэшээд байна. Энэ хөөрэлдөө саашань үргэлжэлүүлхэ шухала гэжэ һанагдана. Юуб гэхэдэ, мэргэжэлтэдэй ажалда олон бэрхэшээлнүүд, орёо бэрхэ асуудалнууд дайралдадаг гээшэ. Тэдэ бүгэдые амжалтатайгаар дабан гарахада эдэ хөөрэлдөөнүүдэй туһатай байхань дамжаггүй.

Борьёогой совхозой байдал дээрэһээ хараад үзэхэдэ, ажахымнай гол һалбари хонин ажал болоно. Тиимэһээ энэ һалбарияа хурданаар хүгжөөхэ, ашаг үрэ ехэтэй болгохо хэрэгтэ совхозой мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд гол анхаралаа табидаг байна.

Совхознай 36 мянга гаран хонитой, тэрэ тоодо 14 мянгаад эхэ хонитой юм. Һүүлэй хорёод жэлэй туршада хониин һүрэгэй үүлтэр һайжаруулха, нютагай эрхэ байдалда ашаг шэмэ ехэ үгэхэ нарин нооһото үүлтэрэй хонидые үдхэхэ талаар ехэ хүдэлмэри хэгдэһэн, нилээд амжалта туйлагдаһан байна. Байгша ондо совхозой хонин бүрһөө 3,9 килограмм нооһон хайшалагдаһан, зуун эхэ хонин бүрһөө 107 хурьган түлжүүлэгдэһэн байна.

Һүүлэй зургаан жэлэй туршада би энэ совхоздо главна зоотехнигээр хүдэлнэб. Энэ үедэ жэл бүри отарануудые нооһонойнь шанараар, наһаарнь илгажа бүридхэнэбди. Ямар хониноо хэды шэнээн нооһон абтааб, ямар зүһэтэй, шэгнүүртэй хурьган гарааб, хэды шэгнүүртэйгээр тэрэ эхэһээ һалгаагдааб гэһэн тоо бүридхэл ходо хэгдэжэ байдаг. Мүн али хонние ямар хусын үрөөр үрэжүүлхэб гэжэ тодорхойлогдодог гээшэ. Эдэ бүхы хүдэлмэрие нарин нягтаар хэһэнэй ашаар хонидой үүлтэр һайжаруулха, үүлтэртэ түлгэнүүдые бусад ажахынуудта худалдаха арга олгогдоно бшуу. Энэ жэлдэ 300 түлгэ хусануудые худалдаһан байбал, ерэхэ жэлдэ 600—700-да хүргэхэ хүсэлтэйбди. Түлгэ хусануудһаа 7—8 килограмм нооһон абтаа.

Эдэ бүгэдын ашаар хонин ажалһаа жэлдээ 1,5 миллион түхэригһөө үлүү олзо доход, тэрэ тоодо 600—650 мянга гаран түхэриг сэбэр олзо ороно. Саашадаа бүри ехэ зорилгонууд хараалагданхай. Энэ табан жэлэй эсэстэ совхозой хонин бүрһөө 4,8 килограмм нооһо абаха зорилготойбди. Хараалһан түсэбөө бэелүүлхын тула совхозой бүхы мэргэжэлтэд, нэн түрүүн зооветериарна хүдэлмэрилэгшэд эдэбхи үүсхэлтэйгээр ажаллаха болоно.

Эхэ хонидой һубайралгатай эрид тэмсэнэбди. Хусын үрэ абажа, отарануудта эльгээхэ тусхай станци совхоздомнай байгуулагданхай. Эхэ хонидой отарануудта хүдэлдэг ахалагша хонишод техник-үрэжүүлэгшын мэргэжэлдэ һурагдана, тусхай курсада һуража гарана. Искусственна аргаар үрэжүүлэгдэхэ хонидые ногоон һолоомоной тарилга дээгүүр адуулхада һайн гэжэ шэнжэлэгдэһэн байна. Тиимэһээ совхозойнгоо агрономуудтай хэлсэжэ, эхэ хонидой отара бүхэнэй дэргэдэ 10—20 гектар зеленко оройшог, июль һарада тариндаг болоһон байнабди. Мүнөө эхэ хонидой бүхы 23 отарын дэргэдэ иимэ тарилга хэгдэнэ.

Малай үхэл гарзатай тэмсэхэ зорилгоор үбшэлһэн малые суглуулжа, һайнаар эдеэлүүлхэ, эмшэлхэ тусхай профилактори эмхидхэгдэһээр хэдэн жэл үнгэрөө. Эндэ жэлдээ 1400—1500 хонид ородог. Эндэ ороһон мал эмшэлүүлээд, мяханай комбинадта тушаагдадаг гуримтай. Тингэжэ һүүлэй жэлнүүдтэ малай һубайралга, үхэл гарзада оролго нилээд доошолһон байха юм.

Малай үүлтэр һайжаруулхын, ашаг шэмыень дээшэлүүлхын тула һайн шанартай үбһэ тэжээл ехэ хэрэгтэй байһаниинь мэдээжэ. Энэ талаар агрономууднай мүн лэ горитой оролдоно. Мүнөө үедэ комбикормо бэлдэхэ, үбһэ, һолоомо, зелёнкые гурил болгоод, тэрээгээр хонидоо эдеэлхэ, борсогор тэжээл бэлдэхэ тусхай завод барижа, түхеэрэлгэнүүдыень тодхожо байнабди. Тэрэмнай ерэхэ жэлдэ ашаглалгада орохо юм. Тиихэдээ тэрэ завод халаан бүридэ 20 тонно иимэ тэжээл гаргаха гээшэ. Иимэ тэжээлтэй болоходоо хонин ажалые үргэлжэдэнь оньһожоруулха, һайн шанартай тэжээлээр хангаха арга олдохо.

Бүри саашань харабал, долоо-найман жэлэй үнгэрөөд байхада Борьёогой тала үһалагдадаг боложо, бэлшээриеэ үргэлжэдэнь һайжаруулха ехэ хүдэлмэри ябуулагдаха юм.

Манай совхозой мэргэжэлтэд хэхэ хүдэлмэринигөө жэлэй түсэб зохёодог, тэрэнээ хожомынь һара һараар хубаарилжа, совхозой директи дээрэ баталуулдаг заншалтай.

Саашадаа мэргэжэлтэдэй хүдэлмэри һайжаруулхын тула тэдэнние элдэб канцелярска гү, али экспедитэрэй уялга дүүргэхэ ябадалһаа сүлөөлжэ, түсэбөөр хараалагдаһан хүдэлмэреэ саг сооень хэхэ арга олгохо шухала. Гадна мэргэжэлтэдэй элдэб шэнжэлгын хүдэлмэри хэхэдэ хэрэгтэй лабораторинуудые ажахынуудта байгуулжа, бүхы түхеэрэлгэнүүдээр, хэрэгсэлнүүдээр хангабал һайн бэлэй. Мүн мэргэжэлтэд гүүртэ, отарануудаар, бригадануудаар ябаха транспорт үгыдэжэ зободог, нилээд сагаа миин алдадаг байна.

Ажахынуудай партийна организацинууд мэргэжэлтэдэй тоосоое саг үргэлжэ зүбшэн хэлсэжэ, хүдэлмэридэнь али болохоор туһалжа байбал һайн.

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ

УКАЗ

СССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЫЕ ЗАРЛАХА ТУХАЙ

СССР-эй Верховно Соведэй Президиум иигэжэ ...

Социалис Республиканuудай Союзай ... зарлалай Верховно Соведэй табадахи сес... 1972 оной декабриин 18-да Москва городто ...

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. ПОДГОРНЫЙ.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1972 оной ноябриин 17.

СОВЕТ-БОЛГАР ХЭЛСЭЭНҮҮД

Болгариин Коммунис партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков түрүүтэй Болгариин Арадай Республикын партийно-правительственна делегацитай КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Н. В. Подгорнын, КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ А. Н. Косыгинай хэһэн хэлсээнүүд Кремль соо ноябриин 17-до дүүрэбэ.

Совет-болгар хани барисаа, харилсаа холбоо саашадань гүнзэгырүүлэн бэхижүүлгэдэ хамаатай хэдэн олон асуудалнуудаар совет ба болгар хүтэлбэрилэгшэд һанамжануудаа һайса мэдэлсээ.

Советскэ Союзда Болгариин партийно-правительственна делегациин аяншалгын дүнгүүд тухай түтэсхэлэй коммюнике хаража үзэгдөө, тэрэ хэблэлдэ толилогдохо байна.

Аха дүүтэй хани барисаанай, зүбшэн хэлсэгдэһэн бүхы асуудалнуудаар хүсэд нэгэн һаналтай байлгын оршон байдалда хэлсээнүүд үнгэрөө.

(ТАСС).

Кремлиин Ехэ ордон соо уулзалга болобо

Болгариин Коммунис партиин ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Т. Живков түрүүтэй Болгариин Арадай Республикын партийно-правительственна делегациин хүндэлэлдэ зорюулжа, КПСС-эй Центральна Комитет, СССР-эй Верховно Соведэй Президиум, Совет правительство ноябриин 17-до Кремлиин Ехэ ордоной Георгиевско зал соо уулзалга хээ.

Болгариин Арадай Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй гимннүүд уулзалгын эхилхын урда тээ гүйсэдхэгдөө.

(ТАСС).

СОВЕТ-БОЛГАР ХАНИ БАРИСААНАЙ МИТИНГ

Болгариин Арадай Республикын ба Советскэ Союзай гүрэнэй тугууд Москвагай Ленинскэ комсомолой нэрэмжэтэ автомобильна заводой ...ноябриин 17-до гоёон ... БКП-гэй ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь, НРБ-гэй Гүрэнэй Соведэй Түрүүлэгшэ Тодор Живков түрүүтэй НРБ-гэй партийно-правительственна делегацие ...заводой олон мянган ...коллектив угаа ехэ халуунаар угтаа.

...партийно-правительственна делегациин гэшүүд предприятиин цехүүдэй хүдэлмэришэд болон инженер, технигүүдтэй ... конвейрнүүдһээ ... гаража байһан хараа. ...автомобильнуудые туршан шалгадаг цех соо олон зоной хабаадалгатай митинг болоһон байна. КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой гэшүүн, КПСС-эй МГК-гай Нэгэдэхи секретарь В. В. Гришин, КПСС-эй ЦК-гай секретарь К. Ф. Катушев, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо М. А. Лесечко, Автомобильна промышленностиин министр А. М. Тарасов болгар ханинартай хамта президиумдэ һуулсаа.

Заводой парткомой секретарь А. К. Жидков митингые нээһэн байна. Инструментально-хэблэлгын үйлэдбэриин фрезеровщик В. П. Карповта тэрэ үгэ үгөө. Маанадта мүнөөдэр тусгаар үдэр болобо. Эгээн лэ дүтын, эгээн лэ хүндэтэй айлшадые — аха дүү болгар арадай, тэрэнэй алдарта Коммунис партиин түлөөлэгшэдые бидэнэр өөрынгөө заводто угтахадаа, угаа ехэ баяртайгаар амаршалнабди гээд В. П. Карпов хэлээ.

Автозаводой таба мянган комсомолшуудай зүгһөө инженер-конструктор комсомолка Надежда Клюева айлшадые амаршалаа.

«Авто-Москвич» гэжэ нэгэдэлэй генеральна директор В. П. Коломниковто үгэ үгтэбэ. Болгариин ажалшад манай предприятиин продукцине һайн мэдэхэ. Москвагай завод Ловеч городтохи автомобиль хабсаргадаг заводтой нягта холбоотойгоор хүдэлдэг юм. Болгариин Толбухин городтохи «Стар» заводой гаргадаг аккумуляторна батарейнүүд совет автомобильнуудта табигдадаг байна. Болгариин электронно-тоололгын машинанууд, электровозууд, автопогрузчигууд манай заводто эрхим һайнаар хүдэлжэ байдаг юм гээд В. П. Коломников хэлээ.

Нүхэр Тодор Живковэй үгэ хэлэхэдэ, автозаводойхид удаан саг соо альга ташан угтаа.

Болгариин Арадай Республикын партийно-правительственна делегацида Советскэ Союзда ерэһэн түрүүшын часһаа эхилжэ, тусгаар анхарал хандуулагдана гээд сугларагшадта хандахадаа нүхэр Тодор Живков тэмдэглэһэн байна. Маанадта угаа ехэ дуратайгаар хандаһан москвагайхидта, Тбилисиин хүн зондо, бүхы совет хүнүүдтэ танай хүдэлмэришэдэй коллективтэй уулзажа байхадаа үнэн зүрхэнэй баясхалан хүргэхые хүсэнэб гээд тэрэ мэдүүлээ. Танай энэ ехэ дурлал Болгариин Коммунис партида, болгар арадта, болгар—совет бата бэхи хани барисаанда хамаадана гэжэ бидэнэр тоолонобди.

Энэ агууехэ дурлал ба этигэл найдабариинетнай болгар коммунистнууд, Болгариин таряашадай холбооной гэшүүд, манай бүхы арад эрхимээр харюулха гэжэ таанадые найдуулнаб.

Социализм байгуулгада арадай Болгариин туйлаһан амжалтанууд тухай нүхэр Тодор Живков саашань дэлгэрэнгыгээр хөөрэһэн байна.

Политическэ, экономическа ба соёл сурталай талаар Советскэ Союзтай Болгариин Арадай Республикын али бүхы талаараа ойртохо хараа шугам манай Центральна Комитет, манай правительство, Гүрэнэй Совет бэелүүлнэ гээд тэрэ үргэлжэлүүлэн хэлээ. Маанадта дүй дүршэлөө дамжуулдаг, Болгариин Арадай Республикые хүгжөөлгэдэ туһаламжа үзүүлдэг бүхы совет организацинуудта, коллективүүд болон бүхы совет хүнүүдтэ энэ уулзалгын үедэ баясхалан хүргэхые хүсэнэб.

Совет хүтэлбэрилэгшэдтэй партийно - правительственна делегациин хэлсээ хэжэ байһан тухай нүхэр Тодор Живков мэдээсээ. Эдэ хэлсээнүүд хани халуун, аха дүүгэй харилсаанай оршон байдалда, угаа ехэ үрэтэйгөөр үнгэржэ байна. Энээнтэй дашарамдуулан, Болгариин Арадай Республикада зорюулагдадаг бүхы юумэнэй түлөө Советскэ Союзай Коммунис партиин ЦК-да баясхалан хүргэхые хүсэнэб.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН ТҮМЭР ЗАМАЙ ТРАНСПОРТЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДТЭ БУРЯАДАЙ АССР-эй ГАБЬЯАТА ИНЖЕНЕР ГЭҺЭН ХҮНДЭТЭ НЭРЭ ЗЭРГЭ ОЛГОХО ТУХАЙ

Республикын түмэр замай транспортые хүгжөөхэ хэрэгтэ габьяата байһанайнь түлөө **Буряадай АССР-эй габьяата инженер** гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ иимэ хүнүүдтэ олгохо:

Захаров Василий Илларионовичто — Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын локомотивна депогой главна инженер.

Кванталиани Александр Александровичта — Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин начальник.

Родионов Геннадий Сидоровичтэ — Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын хэлхеэ холбооной ба дохёо дамжуулгын дистанциин начальнигай орлогшо.

Савельев Владимир Александровичта — Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделениин локомотивна таһагай начальник.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Б. СЕМЕНОВ.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь В. ДУБРОВСКИЙ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан
1972 оной ноябриин 17.

ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо

ЗОЛТОЙЛ ТҮРЭҺЭН ЗОМДИ

Манай газетын „Би-совет хүнби" гэһэн гаршаг-анкетын асуудалнуудта Хэжэнгын аймагай „Октябриин 50 жэл" совхозой хонишон, мүнөө Буряадай хүдөө ажахын кадрнуудай мэргэжэл дээшэлүүлхэ һургуулида һурагша В. Д. ЖАМСУЕВА харюусана.

1. Совет хүн. Тэрэнэй эгээл һайн һайхан шэнжэ шанар тухай юу хэлэхэ байнабта?

2. Арадуудай хани нүхэсэл. Энээниие гэршэлһэн ямар жэшээ дурдахабта?

3. Минии хубиин хэрэг — бүгэдын хэрэг. Энэ хадаа совет хүнүүдэй ажабайдалай ёһо заншал болонхой. Та, өөрынгөө гү, али танил талынгаа ажабайдалһаа ямар жэшээ харуулха байнаб та?

4. Совет хүнби гэһэн омог мэдэрэл хаана, хэзээ, ямар ушарта танай досоо түрэһэн байнаб?

5. Ёһотой совет хүнэй абари зан, шэнжэ шанар харуулһан өөртэйтнай гү, али танилтайтнай тохёолдоһон ушар тухай хэлэжэ үгыт?

6. ССР Союзайнгаа 50 жэлэй ойе ямар амжалтатайгаар угтахаяа байһан эрмэлзэл, найдалнууд тухайгаа хөөрэхыетнай уринабди.

1 «Хэдэн зуун жэлнүүдэй саана ажаһууха манай ашанар, гушанарта атаархааб. Таанад, Россингаа болбосоронги дэлхэйн манлай болохыень хараха, үзэхэ золтой байнат» гэжэ ородой агууехэ демократ В. Г. Белинскиин бэшэһэниие бүри һургуулида һуража байхадаа уншаһанаа һанадагби. Ямар гүн гүнзэгы удхатай үгэнүүд бэ!

Үнэхөөрөө бидэнэр мүнөө үеын хүнүүд жаргалтан һайхан, гэгээн гэрэлтэ, сүлөөтэ Совет Социалис орондо ажаһууха золтой зон байгаабди. Эгээл тиимэһээ совет хүн гээшэ бүри бишыхан үхибүүн байхаһаа хойшо, хоёр үгэ холбожо шадаха болоһонһоо эхилээд, Эхэ орондоо үнэн зүрхэнһөө дуратайгаар, хамтын хэрэгэй түлөө хэзээдэ хүсэ шадалаа гамнангүй оролдохоор, ямаршье хүндэ ёһотойл аха дүү шэнгеэр Хандахаар, һайн һайхан эрмэлзэлтэтэйгээр хүмүүжүүлэгдэнэ. Манай ажабайдал бидэниие тиимээр хүмүүжүүлнэ бшуу.

1966 ондо би хонишоноор хүдэлжэ байхадаа Бүхэсоюзна ленинскэ комсомолой 15-дахи съездэ хабаадалсаа һэм. Одоол тэндэ совет ороной залуушуулай эгээл эрхим түлөөлэгшэд суглараа. Дайралдаһан лэ хүнтэй уулзахадамни бүхэли туужа бэшэхээр һонин, һайхан намтартай байба. Дунда Азиин сүл элһэн губиин хооһон талада жэмэстэ саад ургуулхын тула ангама, шатама халуун соо канал малтажа гү, али Холын Хойто зүгтэ гүн тайга соо 40—50 градус хүйтэндэ ГЭС барижа гү, али Тянь-Шаниин огторгой тулама хадануудаарнь хонидые адуулжа гү, али эрдэм наукын орьел өөдэ зоримгойгоор дабшажа ябаһаншье хүбүүд, басагадаар тэндэ уулзааб, хөөрэлдөөб. Тэдэниие өөһэдынгөө түбхинэһэн гэр байрые орхижо, хүйтэн һалхинда, халуун наранда хээрэ майхан соо байгаад хүдэлэгты гэжэ хэншье баалаагүй. Ёһотойл совет хүн гээшэ өөрынгөө үнэн зүрхэнэй эрмэлзэлээр газар дайда, орон нютагаа улам һайхан болгохо, арад зоной байдалые бүри баян дэлгэр болгохын түлөө ямаршье бэрхэшээлые дабахаар бэлэн байдаг бшуу.

2 Манай совет ороной арадуудай халуун хани нүхэсэл, бэе бэедээ туһалалсалга тухай дурдаха болоо һаа, захагүй ааб даа. Совет хүн хаанашье, ямаршье республикада ябахадаа хүндэтэй айлшан, өөрын түрэл, аха дүү шэнгеэр угтагдадаг. Би 1967 ондо Буряадай юһэн түлөөлэгшэдэй тоодо оролсожо, Киргизэй ССР-эй ниислэл Фрунзе хотодо болоһон ороной залуу хонишодой слёдто хабаадалсааб. Тэндэхи хонишод хаа хаанаһаа ерэһэн ород, украин, армян, азербайджан, казах болон бусад олон яһатанай түлөөлэгшэдые айхабтар халуунаар угтажа, өөһэдынгөө дүй дүршэл тухай дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгөө, һайн һайн юумэеэ хуу харуулаа бэлэй.

Хэдэн жэлэй саада тээ манай совхоздо татар эхэнэр Гамиля Гарифуллина хонишоноор хүдэлдэг һэн. Аймаг, ажахы соогоо нилээд суутай бэрхэ хонишон байһан. Минии түрүүн эхэ хонидой отара даажа абаад байхадам, тэрэ ходо ерэжэ, хонидые яажа харууһалха, эдеэлүүлхэб, хурьгадыень хайшан гээд зүбөөр абахаб гэжэ залхуугүйгөөр заажа үгэгшэ һэн. Тэрэнь намда ехэ туһатай байгаа.

«Хүндэ туһалһан хүн өөртөө туһалха» гэдэг арадай үгэ бии. Гамиля Гарифуллинагай заахан хүбүүнэйнь ехээр үбдөөд байхада, манай нютагай врач Семён Цыреторов ординатурада һуража байхадаа, тэрэ хүбүүень Ленинградай больницада оруулалсаһан, тэндэхи суута врачнарта харуулһан, али болохоор туһалһан байна.

Би өөрөө хонишоноор хүдэлжэ байһанаа нёдондо совхозой зууршалгаар энэ Буряадай хүдөө ажахын кадрнуудай мэргэжэл дээшэлүүлхэ һургуулида һурахаяа ерээ һэм. Ветфельдшерэй курсада ороод, элдэб орёо предмедүүдые үзэхэдөө, түрүүшээр ядарааб. Аяар 17 жэлэй саана долоон класс дүүргэһэн хүндэ олон юумэн мартагдаа ааб даа. Манай курсын багша ород эхэнэр Е. М. Туровцева намда ехэхэн туһа хүргөө, мүнөөшье хүргэнэ. Хэшээлэй һүүлдэшье тэрэ өөрынгөө амарха сагые гамнангүй, ойлгоогүй юумыемни зохидоор хэлэжэ, заажа үгэдэг байгаа. Намтай сугтаа һурадаг эвенк басаган Людмила Молокова баһал ехэ туһа хүргэнэ.

Иимэрхүү гү даа, мүн ондоошье жэшээ, баримтануудые дурдаха болоо һаа, олон.

3 Мүнөө гансахан өөрынгөө урдахи ажалые хээд, хара амиханаа хараад ябажа болохогүй. Хэды сүлөөгүйшье һаа, хамтын хэрэгтэ, нийтын ажалда али болохоор хабаадалсаха гээшэ совет хүн бүхэнэй нангин уялга гэжэ һанагшаб. Общество—шинии түлөө, ши—обществын түлөө гэдэг ха юмбибди даа.

Совхоздоо хорёод шахуу жэлдэ хонишоноор хүдэлхэдөө хэдэн удаа сомоной, аймагай Соведтэ депутадаар һунгагдаһан байгааб. Зоной нимэ этигэл найдабариие харюулхын тула яһала шадалаараа оролдодогби. Энэ жэлдэ депутат эрхэеэ хэрэглэн, совхоздомнай үхибүүдые зөөхэ автобус үгыт гэжэ РСФСР-эй Верховно Соведэй депутат, РСФСР-эй Автомобильна транспортын министр Е. Г. Трубицындэ бэшэг бэшээ һэм. Юуб гэхэдэ, манай ажахын малшадай үхибүүд 10—15 модоной газарта һургуулидаа үбэлэй сагта задагай машинада һуужа ошохо баатай болодог һэн. Уданшьегүй минии гуйлта дүүргэгдэжэ, совхоздомнай автобус үгтөө.

4 Совет хүнүүдтэ ажаллаха, амарха, һураха эрхэ Конституцяар олгогдонхой гээшэ. Өөрөө хонишоноор олон жэлдэ хүдэлөөд, өөрынгөө мэргэжэлые дээшэлүүлхэмни, саашаа һурахамни гэжэ совхозой дирекцидэ хандахадамни һайшаан дэмжээ һэн. Тиигээд хүдэлжэ байхадаа абадаг һарынгаа дунда зэргын салин, үшөө стипендитэйгээр абаад, жэл тухай һуража байнаб. Тиихэдэ совхоз баһал хоёр үхибүүдыемни интернат-һургуулида оруулаа. Мүнөө һанаа амар һуранаби. Хүдөө ажахымнай һургуулида һуралсалда хэрэгтэй бүхы юумэн бии, зохид хамтын байратай.

Минии дүү басаган Надежда Жамсуева техникум дүүргэһэнэй һүүлдэ хэдэн жэлдэ хүдэлөөд, мүнөө Москвагай ветеринарна академидэ һурахаар совхозһоо эльгээгдээ. Тэрэшэлэн манай нютагһаа дээдэ, тусхай дунда һургуулинуудта һуража байһан малшадай үхибүүдые тоолохо болоо һаа, захагүй олон. Эдэ бүгэдөөр омогорхонгүй байхын аргагүйл.

5 Эндэ табигдаһан нэгэдэхи, табадахи асуудалнуудай адлирхуу удхатай хадань олон юумэ нэмэжэ хэлэхэгүйб.

6 Болохоёо байгаа СССР-эй 50 жэлэй ойн урда тээ энэ һургууляа дүүргэжэ, гүрэнэй шалгалта һайнаар бараад, ветфельдшер мэргэжэлтэй боложо, совхоздоо ошожо хүдэлхэб.

ТООСООТО ҺУНГАЛТЫН ПАРТИЙНА СУГЛААНУУДН[illegible]

АРГА БОЛОМЖОНУУДАА ДҮҮРЭНЭЭР АШАГЛ[illegible]

Һаяхан «Улаан Аха колхозой коммунистнуудай хамтын суглаан боложо, партбюрогой тоосоото үе соо хэһэн хүдэлмэри зүбшэн хэлсэһэн байна.

Колхозой коммунистнүүд ба бүхы гэшүүд болохоёо байгаа ССР Союзай 50 жэлэй ойн һайндэрые ажалай амжалтаар угтаха гэһэн эрмэлзэлгэтэй.

Ойн хүндэлэлдэ абаһан уялгануудаа колхозой олохон малшад, бусадшье ажалшад амжалтатайгаар дүүргэнэ.

Гүрэндэ һү, мяха худалдаха 9 һарын түсэб саг соогоо дүүргэгдэнхэй, нооһо худалдаха түсэб мүн лэ үлүүлэгдээ. Адууһа малай тоо толгой нёдондоонойхитой сасуулбал нилээд олошороо. Гүрэндэ тушаагдаһан малай шэгнүүр, шадал тамирыньшье мүнөө жэл дээшэлээ. Тиин 374 толгой эбэртэ малай 242 толгойнь дундаһаа дээгүүр, 97 толгойнь дунда шадалтайгаар тушаагдаа. Ехэ шэгнүүртэй, тарган томо малые олоор худалдаһанай ашаар колхозой олзо нилээд дээшэлээ.

Гэбэшье партбюрогой, бүхы коммунистнуудай ажалда ехэхэн дутагдалнууд ушарһаар. Колхоз һү үйлэдбэрилгээ нёдондоонойхиһоо нилээхэн доошолуулаа. Мүн нэгэ үнеэнһээ һаагдаһан һүнэй хэмжээн нёдондо жэлэйхиһээ баһал доогуур. 100 үнеэн бүхэнһөө оройдоол 42 тугал, 100 эхэ хонинһоо 67 хурьга түлжүүлээ. Мүн малай гарзалалга колхозой экономикодо ехахэн һаад тодхор үзүүлнэ. Энэ жэлэй 9 һарын туршада колхоз дотор 114 толгой эбэртэ мал, 138 хонид, 18 толгой адуун гарзалаа. Иимэрхүү ду[illegible] дай колхозой байдал[illegible] гэнь татажа байһан[illegible] тэ гээшэ. Теэд пар[illegible] тагдалнуудые саг [illegible] хахаар горитой хэм[illegible] абадаггүй байгаа.

Коммунистнуудай [illegible] суглаанууд болон [illegible] ба партбюрогой [illegible] дээрэ мал ажал зүб[illegible] хэ, тоо толгойень [illegible] ха, продукциень [illegible] хэ тухай хэлсэгдэ[illegible] нууд абтадаг байһ[illegible] нэй дүүргэлтэ һай[illegible] даггүй байһан.

Коммунистнуудай [illegible] партбюрогой тоосоо[illegible] лые зүбшэн хэлсээд, [illegible] гы тогтоол батала[illegible]

Ц. ЦЫБД[illegible]
аймагай «М[illegible]
газетын ре[illegible]

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй [illegible]

РЕСПУБЛИКЫН ТҮМЭР ЗАМАЙ ТРАНСПОРТЫН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШ[illegible] БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛ[illegible] ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Зүүн-Сибириин түмэр замай 75 жэлэй ойн гүйсэһэнтэй дашарамдуулан, түмэр замай транспортда үни удаан саг соо һайнаар хүдэлһэнэйнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Хүндэлэлэй грамотаар иимэ хүнүүдые шагнаха:

Брянский Владимир Михайловичые — КПСС-эй Буряадай обкомой инструктор.

Воейкова Тат[illegible] Гавриловнае — Зү[illegible]ибириин түмэр замай Улаан-Үдэ станциин техник.

Воронина Любовь Сергеевнае — Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын барилгын дистанциин штукатур.

Доржиев Бальжинима Раднаевичые — Зүүн-Сибириин түмэр замай Галуута-Нуурай локомотивна депогой машинист.

Злодеев Михаил Сергеевичые — Зүүн-Сибириин түмэр замай составуудые ябуулалгын албанай таһагай начальник.

Иванова Вера Лукиничнае — Зүүн-Сибириин түмэр замай Мысовойн замай дистанциин инженер.

Исаков Владимир Николаевичые — Зүүн-Сибириин түмэр замай финансын албанай начальник.

Казаков Петр Яковлевичые — Зүүн-Сибириин түмэр замай Галуута-Нуурай дистанциин главна механик.

Кузнецов Василий Ивановичые — Зүүн-Сибириин түмэр замай вагонуудай ажахын албанай начальник.

Леготин Василий Ананьевичые — Зүүн-Сибириин түмэр замай электрын элшээр хангалгын мысовойн участогай мастер.

Маякова Анна Дмитриевнае — Зүүн-Сибириин түмэр замай хэлхеэ холбооной ба дохёо дамжуулгын Галуута-Нуурай дистанциин ахалагша телеграфистка.

Медведев Макар Афанасьевичые — Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын вагонно депогой слесарь.

Мункоев Зоригто Николаевичые — Зүүн-Сибириин түмэр замай Улаан-Үдын отделенидэхи дежурна.

Петрищев Александр Николаевичые — Зүүн-Сибириин түмэр замай Посолько станцидахи дежурна.

Прадет Алексан[illegible]левнае — Зүүн-[illegible] түмэр замай хэлхеэ[illegible]ной ба дохёо да[illegible] Слюдянкын [illegible] электромеханик.

Прохоров Алекс[illegible]ровичые — Зүүн-[illegible] түмэр замай Горхо[illegible] танциин харгын [illegible]

Раднаев Дамдин[illegible]дановичые — Зүүн-[illegible] түмэр замай У[illegible] локомотивна депог[illegible]нист.

Строков Никол[illegible]сандровичые — З[illegible]риин түмэр замай [illegible] сетиин Гусиноозер[illegible]ной начальник.

Субботин Михаил[illegible]вичые — Зүүн-Сиб[illegible]мэр замай Улаан-Ү[illegible]танциин мастер.

Сутормин Федор [illegible]вичые — Зүүн-Сиб[illegible]мэр замай хэлхеэ [illegible] ба дохёо дамжуул[illegible] Үдын дистанциин [illegible] электромеханик.

Финкельштейн Л[illegible]левичые — Зүүн-С[illegible] түмэр замай главна [illegible]

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Прези[illegible]
Түрүүлэгшэ Б. СЕМ[illegible]
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Прези[illegible]
Секретарь В. ДУБРОВ[illegible]

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1972 оной ноябриин 17.

МҮНӨӨДЭР—РАКЕТНЭ СЭРЭГҮҮДЭЙ БА АРТИЛЛЕРИИН ҮДЭ[illegible]

ЭХЭ ОРОНОЙ ГАЛТА ХУЯГ

П. К. КОШЕВОЙ,
Советскэ Союзай Маршал

Ракетнэ сэрэгүүдэй ба артиллериин үдэр манай Эхэ орон ноябриин 19-дэ тэмдэглэдэг юм. Ракетчигүүдэй, артиллеристнүүдэй һайндэртэй дашарамдуулан, хэдэн асуудалда харюусаха гуйлтатайгаар совет сэрэгэй элитэ ехэ начальник, Советскэ Союзай хоёр дахин Герой, Советскэ Союзай маршал П. К. КОШЕВОЙДО «Правдын» пресс-бюро хандаһан байна.

— Энэ һайндэрэй хэзээ, хайшан гээд бии болоһон тухай хөөрэжэ үгэхэ гүт, нүхэр Советскэ Союзай маршал?

— Совет ракетнэ сэрэгүүд ба артиллери СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэй хамта алдарта зам гаталаа. Мүнөө тэдэ манай Эхэ ороной һүр хүсэн — тэрэнэй хуягынь болонхой. В. И. Ленинэй захяа заабаринуудые хүтэлбэри болгон, оронойнгоо өөрыгөө хамгаалха хүсые бэхижүүлхэ, янза бүриин сэрэгүүдые бүхы талаарнь хүгжөөхэ хэрэгтэ Коммунис парти, Совет правительство түйлай ехэ анхарал оролдолго гаргана.

Дайнай урда тээхи жэлнүүдтэ артиллери хүгжөөхэдөө, тэрэнэй частьнуудай ба соединенинүүдэй эмхидхэл байгууламжые һайжаруулгада, элдэб түхэлэй зэбсэгүүдые нарижуулан һэльбэлгэдэ гол анхаралаа хандуулдаг байһан юм. Хээрын реактивна артиллерие дайнай урда тээхэнэ эмхидхэһэн ябадал совет конструкторнуудай, сэрэгэй промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй гайхамшаг түйлалта байгаа.

Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайн манай артиллеристнүүдтэ дайшалхы болбосоролой, сэрэгэй мэргэжэл шадабариин, эрэлхэг зоригой шанга шалгалта болоо һэн. Совет артиллеристнүүд бүлюу байдалтай байһанаа удаа дараалан улам элеэр харуулһан юм. Белоруссиин, Украинын тала дайдаар, Москва болон Ленинград шадар, Одессын ба Севастополиин үйлсэ гудамжануудта болоһон тулалдаануудай үеэр тэдэмнай баатарлигаар тэмсэһэн габьяатай.

1942 оной зун, намар Совет орондо илангаяа хүшэр хүндэ ушар тохёолдоо бэлэй. Нефтьтэй районуудые — Грозный ба Бакуе булимтаран эзэлхэ гэжэ эрмэлзэһэн, немец-фашис булимтаратшад Кавказай гол хүтэл [illegible] тээшэ дүтэшөө һэн. [illegible] бэшье Сталинградай [illegible]лэл Гитлерэй команд[illegible] түсэбүүдтэ онсо ү[illegible] байһан. Хэды ехэ гэз[illegible] ролтодо оробошье, г[illegible]вецүүд Волго мүрэн[illegible] шунахайран, Дон, Вол[illegible]рэнүүдэй хоорондохи [illegible]нэлэнхы, нюдэ алда[illegible]ла дайдада, Сталин[illegible] үйлсэнүүдтэ. Үсэд, [illegible]най дүлэн соробхилбо.

Коммунис партяар [illegible] жүүлэгдэһэн совет хү[illegible] гаргаһан, дайнай түүх[illegible]дань үзэгдөө дү[illegible] эрэлхэг зориг ба шэн[illegible] ае Волго мүрэнэй эр[illegible]рэхи хото элирхэйлэн[illegible]лаа. Һүрөөтэ шанга б[illegible]нуудай үеэр тус хоты[illegible] гаалагшадта артилл[illegible] туһа хүргэһэн юм. [illegible]тэ хоролтодо оросоше[illegible] хүдэлмэришэн анги[illegible] габьяата ажалай [illegible] Сталинградтахи бай[illegible] хабаадаһан артиллер[illegible] ехэ буунуудаи тоо ул[illegible]шороо һэн.

Бүгэдэ арадай һай[illegible] Ракетнэ сэрэгүүдэй, [illegible]лериин үдэрые сове[illegible] жэл бүри ноябриин [illegible] тэмдэглэдэг һайн [illegible] заншалтай. Энэмнай С[illegible]град шадар гитлеров[illegible]рэгшэдые һамна бута [illegible] эхилһэн алдарта үдэр[illegible]но. Тэбхэр 30 жэлэй [illegible] тээ, энэл үдэрэй [illegible] 7 час 30 минутада [illegible] Урда, Донской фро[illegible]та шанга байлдаануу[illegible]жо захалаа бэлэй. Е[illegible] нуудай нэрэеэ булин[illegible] дейскэ миномедуу[illegible] суода гараһан «катю[illegible] дай» абяан оршон [illegible] дохи агаар дайдые [illegible] дорьбоогоо һэн. Саһ[illegible] гатай, манатай дээр[illegible] самолёдууд чиидэхэ [illegible] байба. Тиимэһээ ар[illegible]лэ гитлеровскэ сэр[illegible] бэхилэлгэнүүдые ha[illegible] сэрэгшэдые хүлһөөнь[illegible] гаха, техникыень ha[illegible] ёһотой байгаа.

(Түгэсхэлынь 3-дахи нюурта).

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Ху[illegible] ракетнэ техникэ «АН-[illegible] самолёдһоо буулгагд[illegible] байна.

ТАСС-ай фотохроника.

АЖАЛАЙ ЖАГСААЛ

РСФСР:

ХАНИ БАРИСААНАЙ ҺҮЛДЭ

Совет, чехословак арадуудай аха дүүгэй хани барисаанай юрэ бусын һүлдэ-памятник Колымагай Берелехе гэжэ посёлогто нээгдээ. Магаданска областиин эгээн томо автотранспортна предприятиин гол корпусой үбэртэ «Татра-111» гэжэ машина табигдаба. Энэнь 25 жэлэй урда тээ Холын хойто зүгэй тон бэрхэтэй харгынуудаар түрүүшын рейс хэһэн юм.

Колымагай жолоошод Чехословакиин машина бүтээгшэдтэй хорин табан жэлэй туршада нягта холбоо барисаатай байдаг. Энэ үе соо бүри һайн моделиин «Татранууд» Магаданска областиин харгынуудаар ябаһан байха. Берелехегэй жолоошодой дурадхалаар, машинын олон онһон ба хэрэгсэлнүүд Холын хойто нютагуудай шэмэрүүн уларилда таарахаар бүтээгдэнхэй. Тиимэл ушарһаа автобазын 14 түрүүшүүлдэ «Татра» заводой габьяата хүдэлмэрилэгшэ» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэ олгогдоо.

(ТАСС-ай корр).

Магадан.

УКРАИНА:

ЭЛЕКТРОВОЗДО — ШАНАРАЙ ТЭМДЭГ

Днепропетровско электровозно заводой бүтээн гаргадаг «ПЭ-2М» гэжэ серийн промышленна хүсэтэ локомотивуудта гүрэнэй эрхим шанарай тэмдэг олгогдоо. Түргэн ябадаг тэрэ агрегат гүнзэгы уурхайнууд соохоо түмэрэй руда зөөхэдөө, эрхим һайн шанартай байһанаа элирхэйлэн харуулба. Энэнь электровоз ба тусхай хоёр мотоортой вагонууд- самосвалнуудһаа бүридэнэ. Двигательнүүдынь хамта дээрээ 5,5 мянган киловатт шахуу хүсэтэй, тиимэһээ 2 мянган тонно хүрэтэр ашаа зөөхэ, эгсэ ташалангуудые һаадгүйгөөр дабаха аргатай байна.

Электровоз бүтээгшэд энэ машинаяа улам һайн болгожо байнхай. Жүдхэдэг агрегадай дабшаха хубиинь бүри хүсэтэй электрическэ түхеэрэлгыень пневматическа хадуулгыень үшөө һайн болгоһон байна. Һэльбэгдэн шэнэдхэгдэһэн локомотив бүри найдамтай, һаадгүйгөөр ябадаг болоо. Энэнь капитальна заһабаригүйгөөр жэл хахад соо ябадаг байһан аад, мүнөө хоёр жэл хүрэтэр һаадгүй ябадаг болонхой.

Днепропетровск.

(ТАСС-ай корр).

АРМЕНИ:

ЕРЭХЭ ЖЭЛЭЙ УРГАСАДА ЗОРЮУЛАН

Арменийн таряашад намарайнгаа тарилга хэжэ дүүргэв. 110 мянга гаран гектар талмай дээрэ иимэ хүдэлмэри эмхидхэгдээ.

— Хабарай тарилга агротехникын эрхим болзорнуудта хэгдээ; — гэжэ республикын хүдөө ажахын министрэй орлогшо Г. Садоян тэмдэглэбэ. — Арменидэхи намарай тарилга 10 мянган гектараар үргэдхэгдэбэ. Эндэхи таряашад орооһоной томо байхынь тула ургаса ехэтэй «Кавказ», «Аврора» гэжэ сортнуудай шаниисэ хэрэглэдэг болонхой. Иимэ сорт таридаг талмайгаа ерэхэ жэлдэ нилээд үргэдхэхээр хараалнабди.

Уһалагдадаг, мүн юрын газарнуудта тарилга хэхэ шэнэ арга анха түрүүшынхеэ үргэнөөр хэрэглэгдээ. Тингэһэнэй ашаар үрэһэ хүрэнгэ гүнзэгыдэ тариха, тэрэнэй шиигые, агаарые тон таарамжатай болгохо арга олдоо.

Зарим нютагуудта, тэрэ тоодо Арарадай губи талада эртын тарилга гансата хэлхылэн гарадаг байна.

Ереван.

(ТАСС-ай корр).

ТАДЖИКИСТАН:

НУГА ТОХОЙНУУДТА БАРАЙГАР ТАРИНА

Сыр-Дарья мүрэнэй баруун бэедэ, Ленинабадай оршондохи Кызыл-Тукай гэжэ жалгада мүрэнэй эрье бэхилхэ даамба баригдажа эхилээ. Энэнь 6 километр ута байха. Гол мүрэнэй захаархи газарнуудые уһанай үерһөө найдамтайгаар хамгаалха юм. Ходжентскэ «Рохи Ленин» гэжэ колхоз хэрэглэгдэдэггүй байһан 400 гектар газарые барайгар тарихын тула ашагладаг болохонь.

«Ленинабадстрой» трестын барилгашадай эхилээд байгааша хүдэлмэри Сыр-Дарья мүрэнэй нуга тохойнуудтахи газарые эдлүүриин болгохо арга олгохо. Эндэ ойрын сагаар 3,5 мянган гектар газар ашаглагдажа захалха.

Ленинабад.

(ТАСС-ай корр.).

КАЗАХСТАН:

ҺОЛООМОН СИЛОС

Казахай ССР-эй Наукануудай академиин Микробиологиин ба вирусологиин институдай эрдэмтэдэй дурадхаһан онол арга һолоомоор (тэрэ тоодо барайгарай һолоомоор) силос дараха арга олгоо.

Институдай эрдэмтэ хүдэлмэрилэгшэ Я. К. Баяхунов тэрэ аргын онсо шэнжэнүүд тухай ТАСС-ай корреспондентдэ иигэжэ хөөрэбэ:

— жэгдээр жэлэгдэһэн траншейнүүд соо хэршэмэл һолоомо хээд, эдеэ хоолдо хэрэглэгдэдэг дабһанай нэгэ процентын холисоор (60 тухай процент шиигтэй болоторнь) дэбтээдэг юм. Тонно һолоомондо нэгэ грамм хүртэхэ, «хүдэлдэггүй» бактериин хуурай эһээбэриие дабһанай растворто холижо, силостэ нэмэдэг байна. Һолоомоной дарагдаха, шиигтэй болохо тума тэрэниие хүндэ тракторaар нягтаруулдаг.

Һолоомоор хэгдэһэн силосые ондоо тэжээлнүүдтэй холиходо, шэмэнь бүри ехэ болодог. Жэшээлбэл, үбһэндэ обёбсой гурил нэмэбэл, тэрэнэй түүхэй протеин ба белок ехэ болохо гэжэ эрдэмтэ онсолон тэмдэглээ.

Таряанай һолоомоор дарагдаһан силостэ бактеритэй эһээмэл холиходо, бүри шэмэтэй һайн болодогынь Казахстанай, Мариин АССР-эй ажахынуудта шалгагдаа. Тус институт һолоомоор дарагдаһан арбаад мянган тонно силостэ хүрэхэ иимэ эһээмэлые колхозууд, совхозуудта дамжуулаа.

Алма-Ата.

(ТАСС-ай корр.).

БАЙГААЛИ—МАНАЙ БАЯЛИГ

ЗЭМЭТЭН ГЭМНЭГДЭЭГҮЙ

Байгал шадарай байгаалиин баялиг ашагтайгаар хэрэглэхэ, хамгаалан арьбадхаха тухай засаг зургаанай тогтоол шиидхэбэринүүд гаража, бодото хэмжээнүүд республика доторнай бэелүүлэгдэжэ эхилһэниинь һайшаамаар.

Байгалһаа нилээн холо байдаг манай Яруунашье далай шадархи нютагта (бассейндэ) ороно. Манай эндэһээ, бүри саанаһаамнай эхитэй гол горхонууд адагтаа ошожо, Байгал руу шудхана ха юм. Тиимэһээ уһанайнь тунгалаг, зараһа, нугаһанайнь үдэсэтэй байха талые һайн анхарха зэргэтэйбди.

Үдын голдо хойто бэеһээнь шудхаһан томо һалаануудай нэгэниинь Эгэтын гол болоно. Голой ехэнхи хубинь «Дружба» колхозой газар дээрэ оршодог. Тэрэнһээ һүбаг ханаад татажа, колхозой луговодууд сабшалангай, бэлшээриин ехэ газар уһалдаг. Гадна Эгэтэ гол зэбгэн, хадари, гутаар загаһаар баян юм.

Голой баялиг улам арьбадхагдаха зэргэтэй гэжэ һанаһан гэһээ, тэрээндэ эзэн бусаар хандадаг ябадал үзэгдэнэ.

Үнгэрэгшэ зундаа, намартаа «Дружба» колхозой хүтэлбэрилэгшэд, ветеринарна мэргэжэлтэд голой эрьедэ мал угаалга эмхидхэжэ, креолинтэй угаадаһа гол руу урадхуулаа. Тэрэнэйнь хольшолон—гол шадархи зоной, малай ундаг уһан бузарлагдаа, голойнь загаһан олоор хосороо. Үхэшэһэн томо зэбгэн хадаринуудай, метр утатай гутааринуудай голой эрьеэр пэсхылдэжэ хэбтэхыень харахада, зосоо үбдэхөөр байгаа һэн.

Удаан саг соо мал үнэрхэжэ, голой уһа уухаяа болёо һэн. Һая болотор уһа амталхада, креолинэй үнэртэй һэн. Иимэ бузар хэрэг татаһан зэмэтэй хүнүүдэй мүнөө хүрэтэр гэмнэгдээгүй үлэһэниинь гайхалтай.

Д. ШИРАБОН.

Мужыха тосхон.

...НӨӨДЭР—РАКЕТНЭ СЭРЭГҮҮДЭЙ БА АРТИЛЛЕРИИН ҮДЭР

ЭХЭ ОРОНОЙ ГАЛТА ХУЯГ

...тэсхэл. Эхиниинь 2-дохи нюурта).

...рэлэгдэһэн сэрэгүүдээ ...хоолоор, зэбсэг хэ...нүүдээр хангахын ту...ргы гаргахые һэдэһэн ...тейнэй танкнуудтай ту...н шанга байлдаануу...болоһые тодохоноор һа... Нэлэнхы талын дун...урдадаг Аксай, Мыш...мүрэнүүдэй эрье шадар ...н туладаануудай ...ябаган сэрэгшэдэй гвар... 24-дэхи дивизиин ...үүд шэн габьяа, баа...лга гаргажа, дайшал...гаа алдар солоор мүн...һэн. Тиихэдэ би энэ ...ниеударидаха зол ху...хүртэһэн байгааб. Эндэ ...ец Блинов, комсомо... Кулдышев, Н. Базара...ин буугай расчёт, сер...үүд Н. Токарев, А. Се... бусад илангаяа шал... шунахай дайсание ...сохилгодо ехэ туһа хүр... юм.

...42 оной февралиин 2-то ...нград шадар болоһон ...йнай үеэр Улаан Арми ... ехэ добтолго хэжэ, ... Германиин 330 мян...хүнтэй армиие хүрээ...үй дэлдээ бэлэй. Энэ ...совет сэрэгэй онол ша...ин толотомо илалта ...а. Улаан Армиин со... хэдэг гол хүсэн —

совет артиллери Дон ба Волго мүрэнүүд шадар болоһон байлдаануудта горитой үүргэ дүүргээ. Немец фашис булимтарагшадтай тэмсэлдэ дайшалхы габьяа гаргаһандань хүндэлэлдэ артиллериин үдэрые жэл бүри һайндэрлэхэ гэжэ СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй 1944 оной октябриин 21-нэй Указаар тогтоогдоо һэн.

Үнгэрһэн дайнай жэлнүүдтэ манай артиллери ехэ үүргэ дүүргэһэн алдартай. 1943 ондо манай сэрэгэй промышленность 35 мянган самолёт, 24 мянган танк ба самоходно — артиллериин түхеэрэлгэ бүтээжэ, дайлалдагша армида үгэһэн байгаа. Совет артиллериин хүсэн байлдаанһаа байлдаанда улам ургаһан юм. Москва шадар болоһон байлдаанда 6 мянга гаран ехэ буугай, миномёдой, реактивна артиллериин хабаадаа һаань, Курск шадархи тулалдаанда — 20 мянга тухай ехэ буу, миномет, харин Берлин хотые эзэлэн абахын түлөө тэмсэлдэ 42 мянга гаран ехэ буу, миномёт, реактивна артиллериин түхеэрэлгэ хабаадаһан байгаа. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ совет артиллеристнүүд сэрэгэй уялгаяа нэрэтэй солотойгоор дүүргээ һэн.

— Хэзээнһээ, юундэ ракетнэ сэрэгүүдэй ба артиллериин үдэр ноябриин 19-дэ тэмдэглэгдэдэг болоп хойб, Пётр Кириллович?

— Дайнһаа хойшо Совет Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ ехэ хубилалтанууд болоо. СССР-тэхи научно-техническэ революциин амжалтанууд, совет экономикын хүгжэлтэ, ядерна физикын, электроникын, математикын, химиин һалбаринуудта совет эрдэмтэдэй амжаһан туйлалтанууд атомна, удаа тээнь термоядерна зэбсэг бүтээхэ арга олгоһон юм. Ракетнэ техникэ амжалтатайгаар хүгжэнэ. Түбинүүд хоорондын баллистическа ракетэ табяад онуудаар манайда бии болгогдоо һааб даа. Иимэ ракетэнүүд атомна, термоядерна зэбсэгүүдые зориһон газартань хүргэхэ хабатай юм.

Стратегическэ нэгэ ракетын хүсэн хэдэн арбаад миллион моринкой хүсэнтэй адли гэхэ гү, али Братска ГЭС-эй хүсэнһөө хэдэ дахин ехэ болоно. Тэдэндэ сагай уларил һаад хэхэгүй байна. Ядерна элшын хүсэн айхабтар ехэ. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнай жэлнүүдтэ совет промышленность 775 миллион үлүүтэй һомо хэрэгсэл минэ бүтээгээ һэн. Теэд эдэнэй ниитэ хүсэн термоядерна элшэтэй нэгэ ракетын хүсэнтэй тэн болоно.

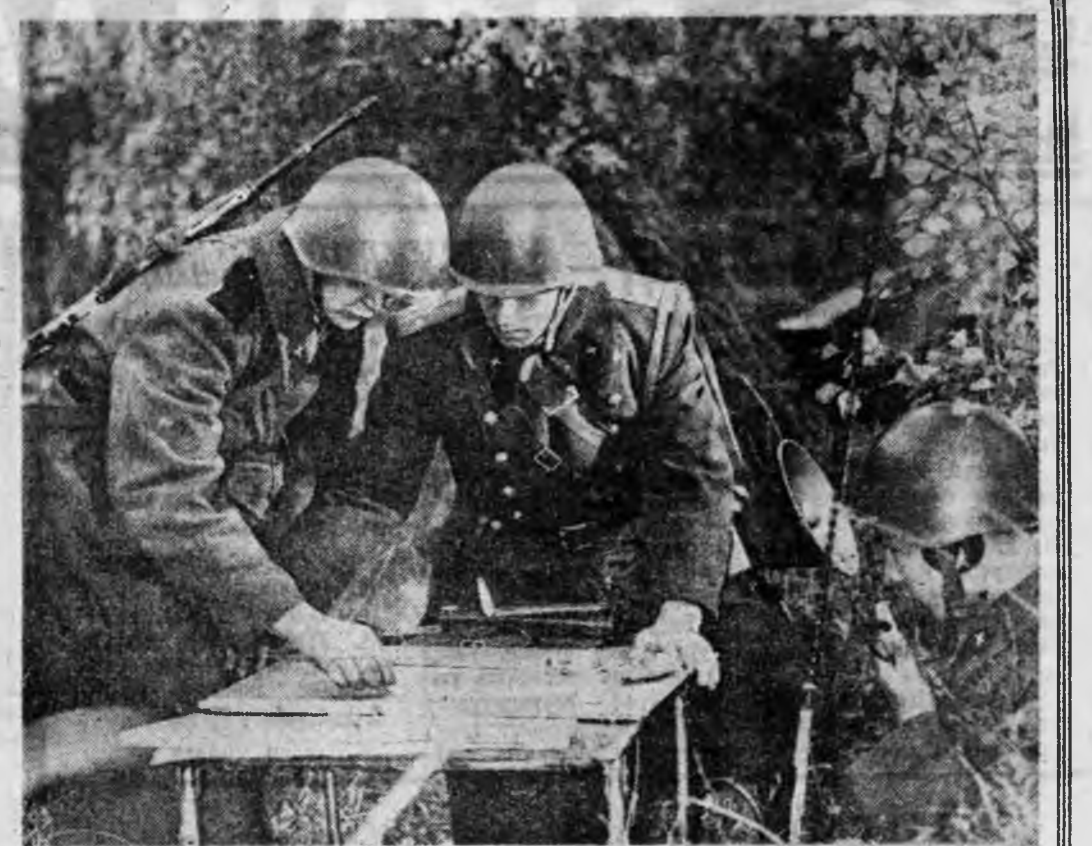
Дайнһаа хойшо СССР-эй Зэбсэгтэ Хүсэнүүдтэ ехэ хубилалтанудай болоһонтойнь дашарамдуулан 1964 оноһоо Ракетнэ сэрэгүүдэй ба артиллериин үдэрые ноябриин 19-дэ тэмдэглэдэг болонхойбди.

— Сэрэгшэд-ракетчигүүдэй, артиллеристнүүдэй дайшалхы бэлэдхэлэй амжалтанууд тухай хөөрэжэ үгыт, нүхэр маршал.

— Совет сэрэгшэд-ракетчигүүд, артиллеристнүүд арадайнгаа һанал бодолоор, хүсэл эрмэлзэлээр нэбтэрэнхэй байдаг. Эдэнэр коммунизм байгуулгын хэрэгтэ зохихо хубитаяа оруулна. СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойн бэлэдхэлэй үеын политическэ, ажалай дэбжэлтын оршон байдалда ракетчигүүд, артиллеристнүүд энэ жэлэйнгээ һайндарые тэмдэглэжэ байна. Алдарта ойн хүндэлэлэй социалис мүрысөөн частьнууд, соединенинүүдтэ ургэнөөр дэлгэрэнхэй. Зэбсэгтэ Хүсэнүүдэй үмэнэ КПСС-эй XXIV съездын табиһан зорилгые манай Эхэ ороной бүхы үндэһэ яһатанай түлөөлэгшэд—сэрэгшэд һайн һанана: «Арадай бии болгоһон бүхы юумэн бата най дамтайгаар хамгаалагдаха ёһотой». Энэнь сэрэгшэд-ракетчигүүдэй, артиллеристнүүдэй гол шухала зорилго болоно. Совет ракетчигүүд, артиллеристнүүд бэлэдхэл һайнтай, техническэ болбосорол ехэтэй хүнүүд юм. Эдэнэр интернациональна зорилгоёо амжалтатайгаар бэелүүлжэ шададаг байһаараа шалгарна.

Сэрэгшэд — ракетчигүүд, артиллеристнүүд эдэбхи үүсхэлтэй байдаг, бэе махабадаа һайн, шираг шамбай болгодог тула, ямаршье түбэг һэрхэшээлнүүдые дабажа гарахаар бэлэн байдаг. Комсомолшууд, коммунистнууд түрүү зэргэдэ ябана. Ленинэй партяар хүмүүжүүлэгдэһэн, манай социалис Эсэгэ орондо үнэн байдаг сэрэгшэд ракетчигүүд, артиллеристнүүд социалис туйлалтануудые хэзээшье хамгаалхаар, интернациональна ба патриотическа уялгануудаа дүүргэхээр хододоо бэлэн.

Энэ хөөрөөе полковник Д. ДУНАЕВ бэшэжэ абаба.

«Арадай бүтээһэн бүхы баялиг найдамтай гарта байха ёһотой» гэһэн уряа доро Сибириин сэрэгэй округой частьнуудта мүрысөөн ябажа байнхай. Сэрэгшэ, сержант, офицер бүхэн һайн дайшалхы бэлэдхэл абажа, техникэеэ эрхимээр шудалхые оролдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Реактивна установкын мэргэн буудалга тэрээндэ бэлдэһэнһээ гол түлэб дулдыдаха бшуу. Тинмэл хадань сэрэгшэд ехэл анхаралтай наринаар бэлдэнэ. (Зүүн гарһаа): комсомолец-сэрэгшэ Валентин Янцен, КПСС-эй гэшүүндэ кандидат, лейтенант Станислав Мариняк ба комсомолец, сэрэгшэ Анатолий Гусаров гэгшэд буудалга да бэлдэжэ байна.

ТАСС-ай фотохронико.

...ОМО БУУГАЙ ЁҺОТОЙ ЭЗЭД

...иллеристнүүд казармаһаа ...хээрын сагаан талада, ...толониие угтаба. Бу...лдаг үшөө харанхы бай... дайшалхы дохёо сонос...һэн. Сэрэгшэд яарал...түргэн түхеэржэ, хараалаг...сагтаа, заагдаһан район...рээд дайшалхы даабари ...хээр бэлэн болоод бай...

...богой болоходо, жаг...а ябахадаа, сэрэгшэ бү...дайшалхы һайн бэлэдхэл...байһанаа харуулаа. Сер... Бато Урбагаев, младша ...жант Николай Гращенко ...дые илангаяа магтамаар. ...ан Забайкалиин хүбүүд Бато Буряад оронһоо, Ни... Шэтэһээ сэрэгэй албан...тагдаа. Тэдэнэр Эхэ орон...гаан сэхээр алба хэхэ гэ...эгэл хүсэлэнтэй. Тиимэ... хоёр нүхэд томо буугай ... эзэд болоно, мэргэ...буудажа һурахые эрмэл...

...удаа артиллеристнүүд ...энэр буудажа һураха ...й байгаа. «Дайсанай» ...оһоо адаглан хараха, буу...газар заажа үгэхэ дааба... Бато Урбагаевта үгтэбэ. ...ралта абамсаараа сержант ...гаев, ефрейтор Еркеев ...д бэеэ нюужа, хоргодо...баад добо дээрэ гараба. ...һээ «дайсанай» хойно...адаглан харахада таатай ...байба. Тэдэнэр сагаа ...үйгөөр түргэн окоп мал..., бэеэ нюуба. Хатуу га... дайралдажа, гарайнгаа ...ор, хара хүлһэнэйнгөө

гаратар ажаллаха баатай болобо. Иигэжэ командирай захиралта дүүргэгдэбэ. Радиостанци тодхожо, сержант Урбагаев «байлдаанай талмайтай» холбоо байгуулба. Удаань ефрейтор Еркеевтэй сугтаа «дайсанай» хойноһоо адаглан хаража оробо.

«Байлдаанай талмай» дээрэ дайшалхы ажал бусалжа эхилбэ. «Байлдаанда ороты!» гэһэн захиралтын үгтэхэдэ, младша сержант Гращенко томо буугаа һомолжо бэлэн болгоодхибо. Наводчик рядовой Бабаку Хакимов яһала һайн бэлэдхэлтэй байһанаа харуулба. Комсомолец Гращенко тэрэниие һургажа, эрхим наводчик болгоһон.

Сержант Урбагаев, ефрейтор Еркеев гэгшэд «дайсанай» байрлаһан газар тээшэ хёрхоор шэртэн харана. Хуаа тооһон урдань харагдаба. Нэгэ хэдэн минутын үнгэрхэдэ, сэрэгшэдые һуулгаһан хуягта машинанууд гаража ерэбэ. Урбагаев дайсанай бии болоһон тухай мэдээ «байлдаанай талмайда» сахилгаан түргөөр дамжуулба.

Артиллеристнэр буудахаар бэлэн болоодхибо. Младша сержант Гращенко түрүүлэн буудаха зэргэтэй байба. Младша сержантын захиралта дуулдаба. Рядовой Хакимов түрүүн ябаһан хуягта машиные хараадаа оруулаад, буудажархиба. Томо буугай һомон эшхэрэн, гал дүлөөр зуралзан ошожо, машина тудаба. Рядовой Щеглов түргэн солбоноор буугаа һомолно. Һомон дахин эшхэржэ, һанаһан газарта унана.

Сержант Урбагаев хуягта машинануудай галдуулан байхые, «дайсанай» ябаган сэрэгэй гэдэргээ сухарихые дурамбайгаар элеэр харана. Нүхэдэйнгөө мэргэнээр буудаһан тухай командиртаа мэдээсэнэ.

Сержант Урбагаев буудаха газар зүбөөр заажа, артиллеристнүүдтэ мэргэнээр буудаха хэрэгтэнь туһална. Бато шадамар бэрхэ сэрэгшэ байһанаа харуулжа шадаа. Һуралсалай буудалгын дүн согсолходоо, офицер иигэжэ хэлэбэ:

— Сержант Урбагаев, младша сержант Гращенко гэгшэд дайшалхы һайн бэлэдхэлтэй байһанаа харуулаа. Тэдэнэр дайшалхы даабари эрхимээр дүүргээ.

Энэ хэшээлдэ байлсаһан офицер артиллеристнүүдтэ һайниие соносхобо. Баярта хүртэһэн сэрэгшэд омог дорюунууд казармадаа бусажа ерээ бэлэй. СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй алдарта ойн жэлдэ абаһан уялгаяа эрхимээр дүүргэһэндээ Урбагаевшье баяртай. Түрэл тосхонойнгоо хүн зоной сэрэгэй албанда үдэшэһые тэрэ элихэнээр һанан дурдажа ябаа бэлэй.

... Баргажанай аймагай Хилгана тосхондо Батын бага наһан үнгэрөө. Сержант Урбагаевай эсэгэ Буда Мужанович Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууехэ дайнда хабаадалсаһан, мэргэн буудагшын онол шадабари шудалжа, олон дайсаниие хорооһон намтартай. Гүрэн түрын хайра шагналнууд Батын эсэгын үбсүүе шэмэглэн байдаг.

Үбгэн солдат хүбүүгээ сэрэгэй албанда үдэшэхэдөө:

— Хүбүүмни, эсэгынгээ нэрэ һанажа, Эхэ орондоо үнэн сэхээр алба хэ, — гэжэ юрөөл хэлэн үлөө һэн.

Бато Урбагаев эсэгынгээ хэлэһэн юрөөлые зүрхэндөө бүхөөр хадуужа, хододоо һанажа ябадаг. Тэрэ томо буугай подразделенидэ абтаһандаа омогорхон баясадаг. Тиин Бато ёһотойл артиллерист болохые хүсэжэ, мэргэн буудагшын мэргэжэл шудалаа. Тэрэ эсэхэ сусахые мэдэнгүй һорилго хэдэг, номуудые уншадаг һэн. Удангүй тэрэ нүхэдэйнгөө дунда хүндэтэй боложо, һанаһандаа хүрэжэ шадаба. Бато Урбагаевта младша сержантын нэрэ зэргэ олгогдобо. Удаань сержант болоһон хойноо дайшалхы һуралсалдаа туйлаһан амжалтануд тухайгаа эсэгэдээ бэшээ һэн. Буда Мужанович хүбүүндээ бэшэһэн харюугайнгаа бэшэг соо Эхэ һайхан ороноо нюдэнэйнгөө сэсэгы мэтээр сахин хамгаалжа яба гээд захидаг. Бато бэедээ бүри ехэ эрилтэтэйгээр хандажа, дайшалхы ба политическэ эрдэмээ дээшэлүүлхэ гэжэ эрмэлзэдэгэйнгээ, оролдоһонойнтоо ашаар «Совет Армиин отличник» гэһэн тэмдэг үбсүүндээ яларуулба.

А. НИКОЛАЕВ.

...ДЭНЭР ...АЛИНГРАД ...АМГААЛАА

...ар солын орден хадаа сэ...ын эгээл дээдэ зэргын ...ал хайра мүн. 1943 ондо ...риин 8-да) Эсэгэ ороноо ...алгын дайнай шэрүүн ха...үедэ энэ орден бии болгог...һэн.

...эгэ ороноо хамгаалгын ...а эрэлхэг зориг, баатар ...а гаргаһан Улаан Ар... солдадууд, сержантнууд ...орденоор шагнагдаха бай...

...найн зурагууд дээрэ Ста...дай түлөө дайн байл...удта хабаадагшадые ха... Эдэнэрэй дүрбэниинь ...ар солын бүхы гурбан ша... орденуудаар шагнагдаһан ...

...ар Андриянович **Попов** Фо...во һууринда түрэжэ хү...шоройдоһон, Эсэгэ ороноо ...алгын дайнай эхилхэдэ, ...вая станцидахи загаһа... заводто мотористаар хү...ка байгаа. 1942 оной ха... фронт ошоо.

...942 оной ноябриин 19-дэ ...т артиллериин абарга то...буунуудай түерээн Дон мү... бэлшэрэй тала дайдые ...агобо. Эсэгэ ороноо хам...ын дайнай шэнэ, хоёр... шатын эхилһые, дайн ...даанда үндэһэн хубилал... болоһые энэ добтолго мэ...бэлэй. Тэрэ хүйтэн үг...үүд сэрэгшэ-артиллерист ... Попов дайсан тээшэ ту...ынгээ һомо табиба. ...адань совет артиллеристнүүдэй, ракетнэ сэрэгшэдэй үдэр боложо, тусгаар тэмдэглэгдэдэг болоһон үдэртэй артиллерист хүбүүнэй дайнай намтарай тудалдаһаниинь һонин даа.

Сталинградһаа Кенигсберг хүрэтэр энэ сэрэгшэ гвардиин 33-дахи буудалгын дивизидэ ябалсажа гараа. Крым сүлөөлэлсэһэнэйнгөө түлөө сэрэгшэ Попов Алдар солын II, III шатын орденуудаар шагнагдаа һэн. Кенигсберг шадар байлдаануудта хабаадаһанайнгаа түлөө 1945 оной январь һарада Алдар солын 1-дэхи шатын орденоор шагнагдаа.

Гвардиин сержант ябаһан И. А. Попов мүнөө түмэр харгын Сэлэнгэ станцида вагонуудые шалгагшаар хүдэлнэ.

Николай Федорович **Суворов** Кабанскын аймагай Степной Дворец гэжэ һууринда түрэһэн, эндэһээ дайнда мордоһон юм. Сталинград шадар дайшалхы замаа эхилһэн, тагнуулшан ябахадаа дайсан тухай тон шухала сэрэгэй мэдээнүүдые, заримандаа дайсанай солдат асардаг, дайсадтай оло дахин буудалдажа ябаад гаралсадаг байба.

Илалтата 1945 ондо Н. Ф. Суворов Алдар солын гурбан шатын орденуудаар шагнагдаа һэн. Сэрэгшэ ябаһан энэ хүн мүнөө түрэл нютагтаа хүдэлжэ байдаг.

Кабанскын аймагта түрэһэн Иван Иванович **Быков** Сталинградай түлөө дайнда хабаадалсажа, сэрэгшынгээ намтар эхилһэн юм. Артиллерист Иван Быков дайн сэрэгэй замаар рейхстаг хүрэтэр ябалсаһан, энэ хүнэй үбсүүндэ бэшэ орден хайрануудай дунда Алдар солын гурбан шатын орденууд яларна. Мүнөө Байгал далайн эрьедэ хүдэлнэ.

Медицинын албанай майор ябаһан Галдан Эрдынеевич **Цыдендоржиев** 1941 оной июниин 22-то сэрэгэй-медицинскэ академи дүүргээ һэн. Энээнһээ хойшо дүрбэ хоноод байхадаа, баруун-урдахи фронтдо ошоод байба.

1942 оной намар Сталинград шадар ерээд, ноябриин 19-дэ Донской фронтын сэрэгшэдтэй манай суута добтолгодо хабаадалсаба. Ахалагша врач-сэрэгшэ дайнай түрүүшын үдэрһөө эхилээд, дүүрэтэрнь энэ шэрүүн хатуу замаар ябалсажа гараа. Курск шадарай дайнда хабаадалсаа, Днепр, Днестр, Вислэ, Одер мүрэнүүдые гаталалсаа. Нэгэдэхи Украинска фронтын сэрэгшэдтэй Берлинэй түлөө добтолгодо ябалсаа. Чехословакиин ниислэл хотодо дайгаа дүүргэһэн намтартай, олон орден хайрада хүртэһэн, врачайнгаа ажал үргэлжэлүүлһээр.

Капитан ябаһан Сыдып Бадмаевич **Бальжинимаев** Сталинградай түлөө дайнда хабаадалсаһан, буудалгын батальоной штабай начальник ябаһан байна. Прибалтикада дайгаа дүүргэһэн юм. Хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай обкомой түрүүлэгшээр мүнөө хүдэлнэ.

Совет сэрэгшэд артиллериин, ракетнэ сэрэгшэдэй үдэр мүнөөдэр тэмдэглэжэ байна. Гушан жэлэй саада тээ энэл үдэр Сталинградай түлөө суута дайн байлдаан эхилээ һэн. Илалта түгэсөөр дүүрэһэн энэ түүхэтэ байлдаануудта хабаадагшад энэ заншалта үдэрөө тэмдэглэнэ бэзэ. Мүнөө хэдыхэн хүнүүдэй дүрэнүүд богонихон үгүүлэлтэйгээр эндэ үгтэбэ.

О. ЦЫБИКОВ.

Хилын саанаһаа

Телефон, телеграф, радио

ВАРШАВА

Нэгэдэлээ бэхижүүлхын тула

ТАСС

Польшын Арадай Республикын партийно-правительственна делегацийн Болгариин Арадай Республикада айлшалһан тухай ПОРП-ын ЦК-гай Нэгэдэхи секретарь Э. Герегэй, ПНР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ П. Ярошевичэй тоосоое ПОРП-ын ЦК-гай Политбюрогой ба ПНР-эй Правительствын Президиумэй заседани дээрэ сонособо. Айлшалалгын дүнгүүдые ПОРП-ын ЦК-гай Политбюро, Правительствын Президиум һайшаагаа. Энэ айлшалалга ПНР-эй ба НРБ-гэй хоорондохи харилсаа холбоое хүгжөөлгэдэ горитой туһа хүргөө.

ЛОНДОН

Коммунистнууд-эхэнэрнүүдэй эрилтэ

ТАСС

Вьетнамдахи дайе болюулха ба амгалан байдал һэргээхэ тухай хэлсээндэ гар табилгаяа Холбоото Штадуудай хойшо татажа байһыень буруушааһан мэдүүлгээ Англиин коммунистнууд-эхэнэрнүүдэй делегаци Лондондохи США-гай посольстводо дамжуулба. Хэлсээндэ дары гар табижа, дайн болюулхыень США-е уряалнабди гэжэ мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

ПАРИЖ

Хэлхёэ холбоошодой буһалгаан

ТАСС

Франциин хэлхеэ холбооной 90 мянга гаран алба хаагшад 24 часай буһалгаа эхилбэ. Эдэнэр ажаһуудалыень һайжаруулха, салин хүлһыень дээшэлүүлхэ эрилтэ табижа, буһалгаа соносхоһон байна.

ПАРИЖ

Ж. Помпидугай мэдүүлгэ

ТАСС

ГДР ФРГ хоёрой хоорондохи харилсаануудай үндэһэ һуури тухай договорто гар табигдаһые Франциин президент Ж. Помпиду һайшаагаа, энэ хадаа Европын бүхы оронуудай хоорондо үгээ ойлголсохо, харилсаа холбоо байгуулха шэнэ арга боломжонуудые бии болгохо гэжэ найдажа байһанаа элирхэйлэн мэдүүлээ. ФРГ-һээ Францида байха шэнэ элшэн сайд Сигизмунд фон Браунай ноябриин 16-да этигүүлгын грамотые барюулха үедэ Ж. Помпиду энэ мэдүүлгэ хэһэн байха юм.

РИМ

Һанаа зоборитой мэдээнүүд

ТАСС

Италида 1971 ондо 313 мянга гаран автомобильна гэмтэлтэ харгынууд дээрэ болоһон байна. Тэдээнэй эсэстэ 10.104 хүн гэмтэжэ үхөө, 244 мянга гаран хүн шархатаа. Автомобиляар ябалгые гуримшуулха албан газарай тэмдэглэһэнэй ёһоор субботонуудта харгы дээрэхи гэмтэлгэнүүд олоор болодог байна.

ПАРИЖ

Француз ажалшадай тэмсэл

ТАСС

Коммунальна хангалта болон элүүрые хамгаалгада хүдэлдэг 250.000 француз ажалшад материальна байдал һайжаруулха тухай өөһэдынгөө эрилтэнүүдые дэмжэһэн тэмсэлэй национальна үдэртэ хабаадаа. ВКТ-гэй ба ФДКТ-гэй үүсхэлээр энэ үдэр үнгэргэгдэһэн байтаа. Парижда, тэрэ шадарай хүдэлмэришэдэй һууринуудта ойр зуурын забастовконууд энэ үдэр үнгэргэгдэһэн байха юм. Марсель, Лион, Сент-Этьенн, Гренобль болон бусад томо городуудта ехэ митингнүүд болоо. Парижда оло мянган хүнэй хабаадалгатай манифестаци боложо, салин хүлһэнэй эгээн доодо захын хэмжээе нэмээхэ эрилтэ хэһэн байна.

ПАРИЖ

ПАРИЖДАХИ ЗҮБЛӨӨНДЭ ХАБААДАГШАДАЙ ПРЕСС-КОНФЕРЕНЦИ

ТАСС

Уялгануудаа дүүргэжэ, ДРВ-гэй ба США-гай түлөөлэгшэдэй хэлсээндэ Холбоото Штадуудай гар табяа һаань, Вьетнамдахи дайн болюулагдаха, амгалан байдал һэргээгдэхэ байна гэжэ Урда Вьетнамай Республикын Революционно саг зуурын правительствын делегациин түлөөлэгшэ Ли Ван Сау Париждахи пресс-конференци дээрэ тэмдэглэбэ.

Вьетнамдахи дайе болюулха ба амгалан байдал һэргээхэ тухай хэлсээндэ США гар табиха ёһотой гэжэ ДРВ-гэй делегациин түлөөлэгшэ Нгуен Тхань Ле пресс-конференци дээрэ мүн лэ мэдүүлээ. Хэлсээнэй бүхы эрилтэнүүдые ДРВ-гэй, США-гай бүрин этигэмжэтэ түлөөлэгшэд нюуса хөөрэлдөөнүүдэйнгээ үедэ зүбшэлһэн юм гээд тэрэ тэмдэглэбэ.

ПАРИЖ

УРДА ВЬЕТНАМДАХИ ДАЙН БАЙЛДААН

ТАСС

Сүлөөрэлгын хүсэнүүд Урда Вьетнамай олон райондо дайшалхы ябуулгануудые амжалтатайгаар үргэлжэлүүлһээр. Сайгонһоо абтаһан мэдээсэлнүүдэй ёһоор ноябриин 10-да сэрэгэй хойто секторто эгээн лэ үсэд шанга байлдаанууд болоһон байна. Ноябриин 10-най үдэшэлэн арадай сүлөөрэлгын зэбсэгтэ хүсэнүүдэй артиллери Куантчи городһоо хойгуур байһан дайсанай хоёр бүхэлэгдэһэн пунктые буудаа. Провинциин энэ центһээ 10 километрэй газарта шэрүүн шанга байлдаан боложо байнхай. Императорай урдын ниислэл Хюэ шадар дахяад байлдаанууд болоно. Дананг городһоо урдуурхи 19-дэхи номерой харгы дээрэ патриодууд дайсанай транспортна колонные буудажа, сэрэгэй хэдэн машина усадхаа. Бато городые эзэлхэ һэдэлгэ дахяад гаргаһан туһамаршадай сэрэгүүдые НВСО-гой подразделенинүүд ноябриин 11-дэ амжалтатайгаар сухарюулан сохёо. Туһамаршадай сэрэгүүдые американ авиаци дэмжэһэн байха юм. Бомбодолгонуудаар ехээр һандаргагдаһан Бато городые патриодууд октябриин 31-һээ хойшо эзэлжэ байнхай.

Ноябриин 10-най сүүдхын турша соо Америкын «В-52» бомбардировщигууд Урда Вьетнамай элдэб районуудта 18 дахин добтолһон байна.

Меконг мүрэнэй адагта Чавинь провинцида ябуулга хэжэ байһан сүлөөрэлгын хүсэнүүд ноябриин түрүүшын декадын турша соо Сайгоной армиин 500 шахуу солдат ба офицерые хүлһөөнь буулгаа, олон тоото сэрэгэй техникэ усадхаа, һомо хэрэгсэлнүүдэй хэдэн склад тэһэлээ.

Сүлөөрэлгын хүсэнүүд Биньлонг провинцида октябрь һарын турша соо дайсанай 1.200 солдат ба офицерые алаа, шархатуулаа, плендэ абаа, арба нэгэн бүхэлэгдэһэн пунктые һандаргаа, нэгэ самолет буудажа унагаагаа, олон тоото сэрэгэй техникэ буляажа абаа.

ПАРИЖ

ЗҮБ ЭРИЛТЭ

ТАСС

Вьетнамдахи дайе болюулха ба амгалан байдал һэргээхэ тухай хэлсээндэ Холбоото Штадууд дары гараа табиха ёһотой гэһэн эрилтэ Франциин зүүнэй үзэлтэй 48 парти, демократическа профсоюз ба олониитын эмхинүүд табиһан байна. Энэ хэлсээндэ гар табилгаяа Америкын Холбоото Штадууд хойшо татажа байна гэжэ мэдүүлгэ дотороо эрид шангаар буруушаана.

НАИРОБИ

Онсо байдал һунаагдаба

ТАСС

Энэ оной декабриин 20-до болзорынь хүсэхэеэ байһан онсо байдалые орон дотор үшөө зургаан һараар һунааха гэһэн шиидхэбэри Маврикиин парламент гартаа гээд Порт-Луиһээ мэдээсэнэ. Энэдхэг далайн арал дээрэхи энэ гүрэндэ онсо байдал нёдондо жэлэй декабрьда тогтоогдоһон юм. Ушарынь хадаа докёрнууд, гүрэнэй предприяти болон эмхи зургаанай хүдэлмэришэд тэрэшэлэн саахарай плантацинуудай хүдэлмэришэд олоороо забастовко хэжэ, салин хүлһэ дээшэлүүлхэ, ажалай эрхэ байдал ниитэ дээрэнь һайжаруулха эрилтэ хэһэн байна.

НЬЮ-ЙОРК

«Аполлон 17-ной» ниидэхээ байһан тушаа

ТАСС

Декабриин 6-да ниидхүүлэгдэхээр хараалагдаһан, замбуулинай «Аполлон 17» гэжэ онгосын ниидэлгэдэ бэлэдхэл Кеннедиин нэрэмжэтэ хушуунда (Флорида штат) дүүрэжэ байна. «Аполлон-17» онгосын экипаж гурбан долоон хоногой турша соо медицинскэ карантин гараха юм.

«Һүүлэй һаранuудта үдэр бүри 14—16 часай турша соо һорилго хээбди» — гэжэ онгосын командир Юджин Сернан мэдүүлбэ.

ТОКИО

Арадай дура хүсэлые тооногүй

ТАСС

Америкын 7-дохи флодой авианосецуудай саг үргэлжын бааза болгон Иокосука портые хэрэглэхыень Японой правительство Холбоото Штадуудта тусхайтаар зүбшөөгөө.

Правительствын шиидхэбэриие Японой хэблэл ба олониитэ хурсаар шүүмжэлһэн, буруушааһан байна.

Социалис ба Коммунис партинууд, тэрэшэлэн ороной бусад демократическа организацинууд правительствын иимэ шиидхэбэридэ эсэргүү буруушаалга хээ. СПЯ-гай һанамжын ёһоор энэ шиидхэбэри хадаа США-гай политикые Японой правительствын дэмжэдэг байһые үшөө дахин эли тодоор харуулна.

КАМПАЛА

Оронһоо сүлэгдэбэ

ТАСС

Угандын полициин хүсэнүүдтэ элдэб тушаал даажа байһан Англиин юһэн офицерые оронһоо сүлэхэ тухай Угандын правительство захиралта гаргаа. Энэ хадаа һүүлшын хоёр һарын турша соо тус оронһоо гаража ошохо баатай болоһон англиинхидай хоёрдохи бүлэг болоно. Полициһаа ба аюулгүйе сахиха албанһаа бүхы англиинхидые сүлөөлхэ тухай оборонын Соведэй оруулһан һанамжа дурадхалай ёһоор правительство иимэ шиидхэбэри гаргаа. Тэдэнэрэй ябуулга «Угандын арадай аша туһада харша» гэжэ мэдэрэгдэһэн байгаа бшуу.

БОНН

Юумэнэй сэнгүүд хүндэрһөөр

ТАСС

ФРГ-дэ түрүүшын хэрэглэлэй юумэнүүдэй сэнгэй саашадаа дээшэлжэ байһан тухай эдеэ хоолой, хүдөөгэй ба ой модоной ажахын министерствын Бонндо тунхаглаһан тусхайта мэдээн гэршэлжэ үгэнэ. Энэ оной октябрьда эдеэ хоолой сэн Баруун Германида 1971 оной октябриинхида орходоо 8 процентээр хүндэрһэн байна. Энэ үе соо хартаабхын сэн 37.1 процентээр, үрэ жэмэсэй—21 процентээр, мяханай—16.2 процентээр, түлеэмэнэй—7,3 процентээр, һүнэй—6,2 процентээр нэмэһэн байха юм.

САЯАНҺАА ВИТИМ ХҮРЭТЭР

ТҮРҮҮ ҺААЛИШАД — ҮХИБҮҮДЭЙ АЙЛШАН

Горхоной дунда һургуулиин һурагшад жагсаалда жэрылдэн зогсоно. Багшанаршье бултадаа сугларанхэй, айлшадай хүрэжэ ерэхые хүлеэнэ.

Удангүй Могой-Горхоной һаалиин фермын (Туранай совхоз) түрүү һаалишад Н. А. Инеева, Ц. Ж. Комиссарова, Р. Д. Дашеева, зоотехник А. Л. Хартаева гэгшэд һургуулиин директорэй кабинедһээ гаража ерэбэ.

Малшад, һурагшад бэе бэедээ ходоодоо айлшалалсажа байдаг заншалтай болонхой юм. Мүнөө малшад үхибүүдэй хэр зэргээр һуража байһые шалгахаяа ерээ гээшэ. 4-дэхи «Б» классай һурагшад һуралсалайнгаа, журамайнгаа талаар һургуули соогоо түрүүлээ гэжэ шалгалта элирүүлбэ. Тэдэнэртэ фермын малшадай «Эрхим класс-та» гэжэ бэшээтэй Улаан тугханиие барюулба.

Энээнэй урда тээ үхибүүд фермэ ошожо, улаан булангыень сагаадажа үгэһэн, уряа лозунгнуудаар шэмэглэн гоёоһон, түрүү малшадта зорюулжа дайшалхы хуудаһа гаргаһан байгаа. Үхибүүд жэлэй туршада фермын һаалишадай үнеэн бүриһөө 1700 килограмм һү һаахынь түлөө оролдон туһална. Тиихэдэ һаалишад һайнаар һураха гэжэ үхибүүдтэ заана.

— Фермэ һургуули хоёрой харилсаан аша туһатай байна. Үхибүүд ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлэгдэнэ, — гэжэ һургуулиин директор Д. Д. Халангуева хөөрэнэ.

Л. ТАПХАЕВ.

ВДНХ ОШОХОНЬ

«АН-2» түхэлэй агаарай онгосо жолоододог Т. М. Мухотиновай экипаж эрхим амжалтатай һайндэрөө тэмдэглээ һэн. Тус экипаж зунай үедэ хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэдтэ горитойхон туһаламжа үзүүлһэн байгаа. Тиин эдэнэр зунай сагта 22.580 гектар таряаланда хоро хаяжа, буртаг үбһэнһөө, хорхой шумуулһаа сэбэрлэлсэһэн юм. Тиигэжэ эдэнэр Зүүн-Сибиирэй граждан авиациин управлениин экипажнуудай дунда түрүү һуури эзэлһэн байна.

Мүн В. Г. Вислогубов, Ю. К. Маякин гэгшэдэй экипажнууд тус тустаа 18—21 мянган гектарта хоро сасаһан байгаа. Бүхыдөө Улаан-Үдын авиаторнууд республикын колхоз, совхозуудай 210.280 гектар талмайда химическэ бодосууд болон хоро сасаһан байна.

Мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн экипажнууд Москва — ВДНХ ошохо, санаторидо амарха путевкэнуудаар, мүнгэн шангаар урмашуулагдаба.

И. ХРАПУНОВ.

ЭДЭНЭР ЭРХИМЛЭЭ

Республикын аймагууд болон Улаан-Үдэ хотын гурбан районуудай дунда гүрэнэй страхованиин хүдэлмэри ябуулха талаар дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй дүн гаргагдаба.

Мухар-Шэбэрэй аймагай гүрэнэй страхованиин коллектив мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, республикын Министрнүүдэй Соведэй, облпрофсоведэй 300 түхэригэй мүнгэн шанда хүртэбэ. Мүн Прибайкалиин аймагай, Улаан-Үдын Железнодорожно районой гүрэнэй страхованиин хүдэлмэрилэгшэд социалис мүрысөөндэ хоёрдохи һуури эзэлжэ, тус тустаа 200-гаад түхэригэй мүнгэн шанда хүртэһэн байна.

Республикын колхоз, совхозуудай, предприяти, эмхи зургаануудай, ажалшадай депутадуудай сельскэ Соведүүдэй дунда гүрэнэй страховани һайнаар ябуулжа, социалис мүрысөөндэ эрхимлэһэн Мухар-Шэбэрэй, Прибайкалиин аймагуудай, Улаан-Үдын Железнодорожно районой гүрэнэй страхованиин эдэбхитэд дээрэ дурсагдаһан мүнгэн шанда хүртэхэ болобо.

АЖАЛШАДАЙ АМАРХЫН ТУЛА

Аймагаймнай ажалшад амаралтынгаа сагые жэл ошохо бүри һайнаар, хамтаран амаржа үнгэргэдэг болонхой.

Үнгэрһэн жэлдэ профсоюзай путёвкоор оролой санатори болон курортнуудта 60, амаралтын байшангуудта 11 хүн амарһан, 22 хүн аяншалһан байха юм.

Тиихэдэ ажахынууд амаралтын өөһэдын байшан бодхоожо эхилээ. Жэшээлхэдэ, «Комсомольский» совхозой түб Тэлимбэ һууринда 25 хүнэй амарха байшан түхеэрэгдэжэ байна. Тэрэнэй унталгын корпус бэлэн болоо, мүнөө лодочно станци түхеэрэгдэнэ.

Шэтын аймагай Угдаан курортһоо шабар, «Кукаһаа» һүхын аршаан эндэ залагдаха юм. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, эндэ болбосон түхэлтэй, яһала һайн амаралтын газар түхеэрэгдэжэ байна.

«Комсомольский» совхозой шефүүд — Улаан-Үдын Ленинэй орденто ЛВРЗ-гэй коллектив түхеэрэлгыень бэлдэхээр даажа абанхай. Амарха дуратайшуул 1973 оной июль һарада эндэ угтагдахаар түсэблэгдэнхэй.

Ц. ЖАМСУЕВ.

Ярууна.

АЖАЛААРАА МАГТУУЛҺАН КОЛЛЕКТИВ

Бүгэдэ арадай һайндэрнүүдые гү, али гэр бүлынгөө баярта үдэрые айл бүхэн эдеэ хоолой дээжые элбэгээр стол дээрээ табижа угтахые оролдодог гээшэ ааб даа. Тиимэһээ ямар магазинда хуушаржа муудаагүй амтатайхан эдеэ хоол хододоо байдаг бэ гэһэн хөөрэлдөөн гэр бүлын дунда болодог. Ноябриин 7-ной һайндэр соогуур иимэ хөөрэлдөөнэй болохые дуулаа һэм.

— 38-дахи магазинһаа эдеэ хоолоо абагшаб. Хуушаржа муудаагүй байдаг. Һурхэй агша.

— Хүршэ, зүб хэлэнэш. Һаяхан торт худалдажа абаһамни, һаял пеэшэнһээ гараһан шэнги, амтатайхан байгаа бэлэй. Тэндэ ошохо байна.

Горхлебторгын 38-дахи магазинай коллектив юугээрээ иимэ магтаалда хүртөөб? Нэн түрүүн наймаалагша бүхэн ажалдаа харюусалгатайгаар хандадаг байна гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй. Наймаанда гараһан эдеэ хоол таг дээрэ удаан хэбтэдэггүй. Худалдан абагшадай эрилтэ түрүүлэн һайнаар бодомжологдоод, эдеэ хоолой зүйлнүүд магазинда асарагдажа байдаг. Мүн үлүү гарама ехээр зөөгдэдэггүй, тэрэл үдэр соо худалдахада хүрэхэ юумэн асарагдана. Тиимэһээ булка-хилээмэнэй, кондитерскэ, макаронно зүйлнүүд, торт, печени гэхэ мэтэ эдеэ хоол амта шэмээ гээгээгүй байдаг.

Тус магазинай коллектив багахан юм. Гэбэшье оролдосотой ажалаараа городойхидой магтаалда хүртэһөөр үнинэй. Һанамжа дурадхалнуудайнь дэбтэртэ баярые хүргэһэн үнэн сэдьхэлэй үгэнүүд үдэр бүхэн тооной бэшэгдэжэ байдаг. Тиимэһээ коллективэй гэшүүдэй хахадһаа олониинь «Коммунис ажалай ударник» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэнхэй. Магазиниие даагша Елизавета Николаевна Нелюбина, наймаалагшад Вера Сучкова, Люба Коваленко болон бусад тэдэнэрэй тоодо оролсоно.

Магазинай коллектив эдеэ хоол худалдаха октябрь һарынгаа даабариие 109 процент дүүргээ. Мүнөө ноябриин түсэбые үлүүлэн дүүргэхээр эрмэлзэн ажаллана.

Д. КОЛМАКОВ.

Ангай зүргөөр...

Ой тайгада саһан ехээр ороһон аад, ангуушадта энэ жэлэй агнуури бэрхэшээлтэй байба. Тиибэшье һаань, аймагай агнууриин ажахын 500-гаад ангуушад хүбшэдэ гараһаар үнихэнэй. Агнуурида гараһан зарим мэргэшүүл һаянай тайгаһаа баян олзотой буужа ерэбэ. Баунтын агнууриин ажахын ангуушад олзоёо асаржа тушаана. Залуу ангуушан Юрий Серебряков богони саг соо 170 хэрмэ, 22 һолонгын арһа тушааһан байна. Мүн ангуушад Н. Е. Байбородин, Г. Н. Замошников, А. Д. Максимов гэгшэд 200—250-яад түхэригэй арһа тушааһан байха юм. Мүнөө 3000 хэрмэнэй гэхэ гү, али 8000 гаран түхэригэй арһан Багдаринай пунктда оруулагдаад байна.

А. ЦЫРЕНОВ.

СОЁЛ КҮЛЬТУРЫН ҺОНИНУУД

КОМПОЗИТОРНУУДАЙ ТООСООН

Композиторнууд Чингис Павлов Базар Цырендашиев хоёрой тоосоото концерт үглөөдэр — ноябриин 20-ной үдэшэ Улаан-Үдэ хотын концертнэ зал соо болохонь.

Залуу композиторнуудай зохёоһон хүгжэм, дуунуудые республикымнай мэдээжэ артистнууд гүйсэдхэхэ юм. Тэдэнэй дунда Глинкын нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна конкурсын дипломдо хүртэһэн В. И. Ленинэй түрэһөөр 100 жэлэй ойдо зорюулан концертнэ эрхим һайн программа бэлэдхэжэ, Бүхэсоюзна конкурсын лауреат болоһон, Буряадай АССР-эй габьяата артист Ким Базарсадаев, дуушадай Глинкын нэрэмжэтэ Бүхэсоюзна конкурсын лауреат, Буряадай АССР-эй габьяата артист Дугар Дашиев, Буряадай АССР-эй арадай артистнууд Владимир Буруев, Николай Раднаев, дуушад Н. Будаева, Ж. Дандаров, Л. Шоболов гэгшэд бии.

Дуушадай хүгжэмые телевидени болон радиокомитедэй оркестр гүйсэдхэхэ. Уянгата буряад дуунуудые мэдээжэ артистнарай гүйсэдхэхэдэ, олон хүн зүрхөө хайлахал байха.

ЯХАД МОРДОБО

Буряадай гүрэнэй филармониин эстрадын артистнууд Яхадай АССР-тэ концерт наада харуулхаяа уржадэр Яхад ошобо. Тэдэнэрэй дунда РСФСР-эй арадай артист Баир Егоров, Буряадай АССР-эй арадай артист Оюуна Түмурова, дуушад Гуржаб Эрдынеев, Владимир Шагжиев, Мария Кравцова болон бусад бии.

Тэдэнэр Мирный, Якутск городуудта ажаһуугшадта, республикын колхоз, совхозуудай ажалшадта, загаһашад болон оро үсхэбэрилэгшэдтэ, геологууд болон студентнэртэ айлшалха юм.

В. ЛУБСАНОВ.

ОЛОНОЙ ДУРА ТАТАНА

Москвагай гүрэнэй филармониин хүгжэмшэн Самуил Фурер ССР Союзай байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан гастрольно аяншалга орон соогуураа хэжэ ябана. РСФСР-эй габьяата артист республикадамнай айлшалан ерэнхэй, Улаан-Үдын ажалшадай үмэнэ бэлиг шадабаряа харуулжа, олоной дура сэдьхэл татана.

Буряадай хүдөө ажахын хүтэлбэрилхы мэргэжэлтэдые бэлдэдэг техникумдэ суута хүгжэмшэн айлшалжа, дэлхэйн классигуудай зохёолнуудые уран бэрхээр гүйсэдхэжэ, нэрьемэ альга ташалгаар угтагдаа. Эндэ сугларһан хүнүүд Бехтовен, Дворжак, Бах, Чайковский гэгшэдэй гайхамшагта зохёолнуудые шагнаа.

— Республикынтнай ниислэл хотодо хоёрдохёо айлшалан ерэбэб. Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агуухэ дайнай эхилхын урда тээ түрүүшынхеэ Улаан-Үдэ ерээ һэм. Энээхэн гушаад жэл соо городойтнай хубилһан гээшэнь аргагүй. Танигдахаар бэшэ болошоо! — гэжэ РСФСР-эй габьяата артист Самуил Фурер хөөрэнэ.

М. МЕДОВАЯ.

Эдир хүгжэмшэ

АМЖАЛТА ХҮСЭЕ

СССР-эй байгуулагдаһаар 50 жэлэй ойдо зорюулагдаһан аха дүү арадуудай искусствын фестиваль Алас-Дурна зүгтэ үнгэржэ байна. Эндэ орон соогоо мэдээжэ коллективүүд, суута дуушад ба хатаршад сугларжа, бэлиг шадабаряа харуулна. Буряадай гүрэнэй филармониин дуу, хатарай «Байгал» ансамбль фестивальда хабаадахаяа һаяын үдэрнүүдтэ Алас-Дурна мордобо.

Манай ансамбль ямар бэлэдхэлтэй тиишэ мордоо хаб гэһэн асуудалтайгаар ансамблиин уран һайханай хүтэлбэрилэгшэ, композитор Б. О. Цырендашиевта хандаһан байнабди.

— «Байгал» ансамблиин эмхидхэгдэһэнһээ хойшо тэбхэр гушан жэл үнгэрөө. Энэ хугасаа соо буряадай дуу, хатарай национальна искусствые олондо ойлгуулха, олоной дунда дэлгэрүүлхэ талаар манай коллектив ехэ хүдэлмэри хэдэг ааб даа. Арадай аман үгөөр үндэһэлһэн зохёолнууд ансамблиин репертуарта үргэлжэ оруулагдадаг.

Республика дотороо ходо аяншалжа байха зуураа, үндэһэн арадайнгаа урданай дуунуудые һайн мэдэхэ, дуулажа шадаха хүнүүдээр уулзажа, тэдэ дуунуудтань һурахын тула хадуужа гү, али бэшэжэ абадагбди. Һүүлээрнь заһаад, мүлеэд, программадаа оруулдагбди. Энэ хадаа манда заншалта ёһо болонхой.

Агын национальна округто, республикымнай аймагуудта бэшэгдэжэ абтаһан арадай 200 гаран дуун суглуулагдаад, саашадаа программадамнай оруулагдахаар бэлдэгдэжэ байна. Тэдэнэй дунда түрэ, буряад арадай элдэб ёһо заншал дээрэ гүйсэдхэгдэдэг дуунууд, аба, эжы, түрэл нютаг, хүнэй эжэл — морин, инаг дуран тухай дуунууд бии.

Удха түгэлдэр, уран һайханайнгаа талаар үндэрөөр сэгнэгдэмэ зохёолнуудые Буряадай композиторнууд Ж. Батуев, Б. Ямпилов, Ч. Павлов, С. Манжигеев болон бусад манай ансамбльда бэлдэдэг. Тиихэдэ совет мэдээжэ композиторнуудай зохёолнууд программада оруулагдадаг ааб даа.

Ансамблиин хатаршад тухай хэдэн үгэ хэлэхэ дуратайб. Эдэнэрнай Улаан-Үдын хореографическа училищи һаяшаг лэ дүүргэһэн басагад, хүбүүд. Тэдэнэр һайн бэлэдхэлтэй мэргэжэлтэд гээшэ. Тиимэһээ хатарай «хэлээр» уран бэрхээр «хөөрэжэ», харагшадай сэдьхэл ехэтэ баясуулжа шададаг.

Манай «Байгал» ансамбль ходоодоо аян замда ябадагынь мэдээжэ. Тэрэнэй ябаагүй газар орон доторнай үгы шахуу.

Гушан жэл соо хүдэлмэрилхэ зуураа, манай коллектив яһала хүгжөө, бэлиг шадабаритай болоо.

ССР Союзай 50 жэлэй ойдо зорюулһан тусхай программа бэлдээд, «Байгал» ансамблиин коллектив Алас-Дурнын ажалшадта айлшалба.

В. ТОКТОХОЕВА.

БААТАРШАЛГА МАРТАГДААГҮЙ

1939 ондо манай нютагай эрэлхэг зоригтой хүбүүд интернациональ[...] үүргэеэ дүүргэн, Монголой Арадай Республи[...] сэрэгшэдтэй суг Халх[...] Гол дээрэ япон булаа[...] тарагшадые бута сохи[...] соһон байна.

Тэрэ гэһээр олохон жэлнүүдэй үнгэрбэшье, нютагаймнай хүбүүдэ[...] харуулһан баатаршалга[...] аха дүү ороной түлөөлэ[...] шэд мартаагүй бай[...] Урдань сэрэгшэд ябаһ[...] Н. К. Крапивин мүнө[...] республикын дотоод[...] хэрэгүүдэй министерст[...] дэ, П. С. Кузьмин авток[...] лоннодо жолоошонор[...] П. Г. Скрипкин судн[...] бүтээлгын заводто ажал[...] лана. Урдандаа офи[...] ябаһан Б. Д. Дугар-Н[...] маев пенсидэ гараа[...] һаа, залуу үетэниие [...] мүүжүүлгэдэ ажалл[...] һаар. Тэрэ дайнда нют[...] гаймнай хүбүүдэй гарг[...] һан баатаршалга марта[...] даагүй. Хирэ хирэ бо[...] лоод МНР-һээ амарш[...] га, шагналай эльгээгд[...] жэ байдагынь һайша[...] маар.

Һаяшаг МНР-эй ар[...] дай Ехэ Хуралай Прези[...] диумэй Указаар нюто[...] гаймнай олохон хүбүү[...] «Монголой Арадай ар[...] миин 50 жэл» гэһэн ме[...] даляар шагнагдаба.

Буряадай АССР-эй [...] рэгэй комиссар, полков[...] ник Д. Д. Гончиков ба[...] ёһололой оршон байда[...] да нүхэд И. Г. Марк[...] А. М. Акилов, Н. К. Кра[...] пивин, Б. Д. Дугар-Ни[...] маев, П. С. Кузьми[...] О. Б. Цыбиков, П. [...] Скрипкин гэгшэдтэ «Мо[...] голой Арадай Арми[...] 50 жэл» гэһэн медаль ба[...] рюулһан байна.

А. НИКОЛАЕВ.

„СПОРТЛОТОГОЙ“ ШҮҮБЭРИ

«Спортлотогой» 31-дэхи тиражаар наадан болоно дүүрээ. Нэгэ карточкаар шүүһэн мүнгэнэй хэмжээн иимээр тодорхойлогдобо:

Зургаан номерто тудаһан — 5000 түхэриг, табан номерто — 2006, дүрбэн номерто — 56, гурбан номерто 3 түхэриг мүнгэ 31-дэхи тиражаар шүүһэн хүнүүд абаха байна.

СПОРТЫН ҺОНИН

ТОБШОХОНООР...

«Динамо» бүлгэмэй волейболистнууд — республикын чемпион. Бусад командануудтай наадахадаа, хододоо эрхим һайнаар наададаг юм. Эдэнэр хоорондоо бүлэг бүлэг боложо хубаараад, блиц турнир һаяхан үнгэргэбэ. Республикын суглуулагдамал командын гэшүүн Геннадий Вербиловэй хүтэлбэрилдэг Октябрьска районой команда түгэсхэлэй мүрысөөндэ 7-дохи командынхидта 1:2 гэһэн тоотойгоор шүүгдэбэ.

«Спартак» бүлгэмэй тренернүүд жэлэй туршада юу хэһэн тухайгаа тоособо. М. Ц. Шантанов, К. С. Олзоев, В. П. Кондаков, В. И. Игумнов гэгшэд городой эмхи зургаан, һургуулинуудта бокс, бүхэ барилдаан, хүнгэн атлетикэ, һур харбаанай хэр зэргэ хүгжэжэ байһан тухай сугларагшадта хөөрэжэ үгэбэ.

«Спартак» бүлгэмэй тренернүүд үнгэрһэн үе соо СССР-эй спортын хоёр мастерые, мастерта гурбан кандидадые бэлдэһэн байна. Жэшээнь, үнгэргэгдэһэн мүрысөөндэ хабаадалсаһан һур харбагша Любовь Раднаева, барилдаашан Аркадий Порываев гэгшэд түрүүшынхеэ СССР-эй спортын мастернууд болобо.

Б. БАЛЬЧИНОВ.

КОМАНДА ҮҮРИДХЭГДЭБЭ

Эрэшүүл болон эхэнэрнүүдэй дунда баскетболоор түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн «Труд» бүлгэмдэ боложо дүүрэбэ. Мүрысөөндэ хабаадагшад хоорондоо хэдэн бүлэг боложо хубааража наадаһан байгаа. Һүүлэй һүүлдэ түгэсхэлэй уулзалгын үнгэргэгдэхэдэ, Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай, Закаменск хотын, Улаан-Үдын предприятинуудай хэдэн команданууд хоорондоо наадаһан байна.

Гурбан үдэрэй туршада үргэлжэлһэн нааданай дүн хаража үзэхэдэ, эрэшүүлэй дундаһаа ноохо угаадаг фабрикын команда (тренерынь Трофимов) түрүү һуури эзэлһэн байгаа. Удаадахи хоёр һуури автомобиль заһабаридаг Элхиин заводой, Улаан-Үдын ТЭЦ-эй спортсменүүд эзэлээ.

Эхэнэрнүүдэй дундаһаа үнгэрэгшэ жэлэй чемпион — «Теплоприбор» заводой баскетболистканууд эрхим байба.

Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадай, ноохо угаадаг фабрикын команданууд хоёрдохи, гурбадахи һуури эзэлээ.

Мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн, шадамар бэрхээр наадаһан команда, спортсменүүдтэ грамота, дипломууд барюулагдаа. Эрхим спортсменүүдһээ бүридэһэн республикын «Труд» бүлгэмэй тусхай команда байгуулагдаба. Эдэнэр лэ зоны мүрысөөнүүдтэ республикынгаа нэрэ солые хамгаалха юм.

С. ЦЫМПИЛОВ.

ҺУРАГШАД МҮРЫСЭБЭ

Нарһатын пионернүүдэй байшан соо столой теннис наадалгаар һонирхолтой мүрысөөн үнгэргэгдэбэ. Мүрысөөндэ Нарһатын дунда һургуулиин ахалагша классуудай һурагшад хабаадалсаһан байна.

Басагадай наадан олоной анхарал татаба. Наймадахи классай һурагша Света Жанчипова үетэнөө шүүжэ, һургуулиин чемпионой нэрэ зэргэдэ хүртэбэ. Эрхимлэгшэһээ нэгэл очкогоор гээгдэһэн Оля Гармаева хоёрдохи, Таня Базарова гурбадахи һуури эзэлээ.

Пионернүүдэй байшангай, мүн һургуули соогоо нэгэтэ бэшэ чемпион болодог Шагдыр Батуев дахинаа шалгарба. Юрий Эрдынеев, Сережа Машанов гэгшэд удаадахи хоёр һуури эзэлбэ.

Түрүү һуури эзэлһэн һурагшадта аймагай «Урожай» бүлгэмэй, Пионернүүдэй байшангай грамота барюулагдаа.

Б. ВАСИЛЬЕВ.

Ярууна.

ШЭНЭ ГАСТРОНОМ

Шлагаар шудхажа бариһан мантан томо байшан Цахир тосхоной Пограничная гудамжада бодобо. Энэ байшангай орой дээгүүр «Гастроном» гэжэ үгэ томо үзэгүүдээр аржытар бэшээтэй байна.

Үнгэ бүриин шэрэ тааруулжа ханануудыень шэрдэжэ гоёоһон. Тиимэһээ досоонь ороходош уужам һаруулаар үзэгдэхэ. Байшан шэнэ түхэлэй түхеэрэлгэ, хэрэгсэлнүүдээр гүйсэд хангагданхай. Эдеэ хоолой элдэб зүйлнүүд түрэл түрэлөөрөө илгагдажа, түхеэрэлгэ, таг дээгүүр аятай зохидоор табяатай, хүрэһөөр лэ хүнэй дура татаха.

Эндэ зургаан наймаалагшад ажаллана. Худалдан абагшад ээлжээндэ зогсожо, үнэтэ сагаа гээнгүй, кассада мүнгэеэ сохюулаад лэ, дуратай юумэеэ абажа гарана.

— Городойхиһоо дутуугүй гастрономтой болобобди, — гэжэ Цахир тосхоной арад зон омогорхон хөөрэлдэдэг болоо.

Б. ШОЁНОВ.

Захаамин.

АЯНШАЛАГШАД АРЕ МОРДОБО

Республикымнай үйлэдбэриин түрүүшүүл, предприяти болон эмхи зургаануудай түлөөлэгшэд, элдэб мэргэжэлтэд Египедэй Араб Республикаар аяншалхаяа һаяын үдэрнүүдтэ тиишэ мордобо.

Тэдэнэрэй дунда Хоринын совхозой хүдэлмэрилшэн С. Г. Базардараев, ПОШ фабрикын хүдэлмэрилэгшэ Б. Дамдинова, «Электромашина» заводой слесарь В. А. Свиридов, хүдөө ажахын институдай проректор И. А. Ленец, Д. Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай ботаникын кафедрын доцент П. М. Куриганова, Улаан-Үдын Октябрьска районой гүйсэдкомой финансын таһагые даагша М. Т. Милонова, Буряадай гүрэнэй конюшниин зоотехник Г. И. Кондакова болон бусад бии.

Манай республикаһаа мордоһон аяншалагшад ОАР-ай ниислэл хото Каир, Александри, Асуан болон бусад городуудтай танилсаха, Египедэй түүхэтэ, үзэсхэлэнтэ һайхан хүшөө памятнигуудые, гоё һайхан газарнуудые арбаад үдэрэй туршада һайхашаан үзэхэ байна.

М. ХАМАГАНОВА,
харин оронуудаар аяншалха талаар облпрофсоведэй инструктор.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда: КПСС-эй ЦК-да, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ ба ВЦСПС-тэ. «Малшадай мүрысөөндэ — шэнэ алхам» — подборко. ТАСС-ай һүүлэй мэдээсэлнүүд.

Хоёрдохи хуудаһанда: «Гол фронт» — П. Юговэй статья. Уншагшадтаа хандаһан үгэ. Түрэл орон доторнай. Мэргэжэлтын зүбшэл.

Гурбадахи хуудаһанда: «Амгалан ажалые хамгаалан» — М. Г. Григорьевой статья. «Зам харгын шэнэ дүримүүд» — А. Тихоновэй статья. «Ехэ хүлеэгдэһэн сезон» — А. Александровай статья.

Дүрбэдэхи хуудаһанда: Сүүдэй залһаа. Хилын саанаһаа.

ЭНХИР ЭКРАН

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА: 13.05 — Һүүлэй һонин. 13.10 — **Үнгэтэ телевидени.** Үхибүүдтэ мультфильмнүүд харуулагдаха. 13.40 — «Мүнөөдэр — ракетнэ сэрэгүүдэй ба артиллериин үдэр». Стратегическэ зорилготой ракетнэ сэрэгүүдэй ахамад командалагша, СССР-эй обороной министрэй орлогшо, Армиин генерал В. Ф. Толубкогой үгэ хэлэлгэ. 13.55 — **Үнгэтэ телевидени.** «Хүгжэмтэ киоск». 14.20 — **Үнгэтэ телевидени.** «Киногоор аяншалагшадай клуб».

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 15.25 — 15.35 — «Волока» — слово древнее» — киноочерк.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА: 15.35 — Совет Армиин ба Флодой сэрэгшэдтэ зорюулагдаһан дамжуулга. Ракетно-артиллериин частьһаа репортаж. 16.05 — Искусствын мастернуудай концерт. 17.35 — **Үнгэтэ телевидени.** «Пиросмани» — уран һайханай фильм. 19.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа. 19.30 — Кинопанорама.

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 21.00 — Телефестиваль — «Арадай оюун бэлиг». Ба[...]тын аймаг. 22.00 — Те[...] фильм.

«ОРБИТА» ХАРУУЛНА: 22.35 — «Хорошее [...]строение» — телевизион[...] документальна фильм. 22[...] — **Үнгэтэ телевидени.** «А[...]лото» 24.00 — «Время» — мэдээсэлэй программа.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

16.00 — «Маршал Во[...]нов» — документальна фи[...] 16.20 — «Москва шадар [...] мёц-фашис сэрэгүүдые б[...] сохилго» — документал[...] фильм. 17.20 — Концер[...]

НОЯБРИИН 20. ПОНЕДЕЛЬНИК

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

УЛААН-ҮДЭ ХАРУУЛНА: 18.00 — «Дамжуулг[...] программа. 18.05 — [...]мирский альбом» — Та[...]гай телестудиин фи[...] 18.30 — «Долоон хоно[...] панорама» (буряадаа[...] 19.00 — Үхибүүдтэ мул[...] фильмнүүд харуулагда[...] 19.30 — «Үбэлэй харгы» автомобилистнүүдтэ зо[...]лагдаһан дамжуулга. 20[...] — «Командир сверхзвуково[...]го» — киноочерк. 20.10 «Спортын һонин». 20.20 [...] Лунная трасса» — киноочерк 20.30 — «Дэлхэйн доло[...] хоног». 20.50 — «Трудн[...] хлеб. Кубань 1972 год[...] — киноочерк. 21.00 Б. Ямпилов «Прозрение» Буряадай оперо ба балет[...] театрай зүжэг. 23.00 — «[...] дом отсюда» — телевизион[...]но уран һайханай фильм.

САГАЙ УЛАРИЛ

Мүнөөдэр республика доторнай үүлэтэйшэг байха, саһан орохогүй. Баруун хойноһоо һулахханаар һалхилха. Температура һүниндөө 20—25, Байгал шадар 15—20. Хойто аймагуудта 30—35 градус, үдэртөө 10—15, хойто аймагуудта 16—21 градус хүйтэн болохоор хүлеэгдэнэ.

Редактор
Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Манай адрес, телефонууд:

г. УЛАН-УДЭ, ул. Ленина, 35. Телефоны: редактора — 54-54, приёмная — 54-93, зам. редактора — 68-0[...], зам. редактора — 62-62, ответ. секретаря — 50-52, зам. ответ. секретаря — 66-76, отделы: партийной жизни — 60-91, сельского хозяйства — 64-36, 63-86, пропаганды и агитации — 56-23, промышленности и строительства — 61-35, советского строительства и быта — 6[...], культуры и школ — 60-21, писем и рабселькоров — 67-[...], информации — 34-05, общественная приёмная — 56-[...], машинное бюро — 57-63, фотолаборатория — 33-61.

●Типография управления по делам издательства, полиграфии и книжной торговли Совета Министров БурАССР Н-00518. Заказ № 1382.